

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint

Megjelenik minden szombaton.

# KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.  
Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.  
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknek,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SÉLYMENTENYESZTÉSI FELÜGYELOSEG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

## Perverzitás az irodalomban és művészetben.

Hétfőn este egy darab Budapestet láttunk a Szekszárd-szálló nagytermében.

Molnár Ferenc, a modern írói gárda legtehetségesebb képviselője, a »hoinaposok« »má-ja, vagyis, aki jelentős sikert jelent a mai irodalomban is, humoros, kacagtató, de mindvégig korrekt felolvasást tartott, Jacobi, a jeles zeneszerző is briliánsan, finom, diszkrét árnyalással zongorázott, az új Budapestet tehát, voltaképpen nem ők képviselték, hanem Medgyaszay Vilma, az ismert jeles énekesnő.

Igen, egy darab Budapestet láttunk hétfőn a pódiumon. Láttuk a fiatal, szilaj, tobzódó, tulmodern várost, mely művészetében, irodalmában nemcsak ledér, könnyűvérű, de feslett, romlott, buja, érzéki, s oly undorító, visszataszító, már nem is ama bizonyos »Szókimondó asszonyosság«, de sokkal meztelenebb, mint Miss Maud Allan, az ismert ruhátlan tárcosnő.

Ne értessünk félre. Nem Medgyaszay voltaképpen művészetéről lesz itt most szó. Az ő ügyessége, bravuros előadása, sőt a sok frivolitást enyhíteni akaró diszkréciója más helyen, külön is méltatást nyer, de az általa bemutatott művészi irányzatról, amely határozott merénylet nemcsak a finom érzés, de a közérkölciség ellen is.

Ne tessék nevetni, hogy talán akarat-

lanul is ez a szó toladott a tollunk hegyére. Vidéken mi még beszélhetünk erről. Hogy meddig? azt bizony nem tudjuk megmondani, mert az erkölcsi dekadencia, a perverzításra való hajlandóság ragadós, mint ama bizonyos »nemes betegség«. Pedig a »fertőzésre« sok és bő alkalom nyílik. — Budapest legjobb színházába már a feleséget is szégyenkezem elvinni, nem hogy serdülő leányomat, még az ugynevezett fehér darabok is ordítanak a sok sikamlóságtól és kétértelműségtől. S ki itt a hibás?

Az író — vagy a közönség? Az egyik hibás bizonyosan, vagy talán mindakettő, én az író, az írói kart tartom annak. Az írónak magának kell izlésének lenni, izlést teremteni, nemes irányt kijelölni, a közönséget tanítani, nevelni s ha tehát a közönség a ledérség, pikantéria, pornográfia után fut, kapkod, törli magát, ez tisztelt uraim, fiatal óriások, a ma »holnapjai«, már a: tanítás eredménye. Önök nevelték és nevelik így a tanulékony publikumot, előbb átültetve, idegen irodalmak szennyét, majd utánozva, tulszárnyalni akarva azokat a nagy író-óriásokat, akik tudásuk, hatalmas műveltségük, kicsiszolt, művészi nuanszokban gazdag nyelvük segítségével, mint könnyű kötéltáncosok libbentek át az izlésnek tántogó mélységek felett. Kifeszített lenge drótkötélén, sárba-izapba azonban csak nagy néha pot, ogtak bele. Istenem, mekkora haladás! A régi becsületes »tehetségtelen«

írók még »kimondhatatlannak« irták a férfinadrágot s nos önök, a modernnek, »tehetségesekek«, az ujak, a félistenek már szerzői utasítást adnak arra is, hogy hány sor bordorral legyen ellátva a női, bocsánat, alsó — nadrágocská! Sőt megteremtették a magyar művészet »sansculotte«-it.

Haladunk, haladunk tehát, de mi lesz ennek a vége? Megújulás! Jól mondják, de az irodalmat nem önök fogják megújítani, észretér magától, mint a fejbeközlött ember. Még nem halt meg egészen. A jobbak, a becsületesebbek, kik nem csak a marasát akarják megkeresni, de a holnapra is akarnak hagyni egy kis örökséget, már török a feüket az új renaissancen. Igen, az irodalom meg fog ujulni, de hazafias szellemében és nemzeti irányban. Kozmopolita, igazi költészet soha sem volt, nem is lesz, a költészet emléke: a nemzeti nagyság és érzés, a világgöltők műsája is abból táplálkozott, hizott hatalmas atlétává. Idővel a ledér, feslett iránytól is meg fogunk undorodni. Sok embert a részegség, a mámor borzongató katzenjammere szoktat le az izsákosságról.

Ma még tobzodunk, de majd kijózanodunk, azaz hogy ki fognak józanodni azok, akik a szellemességet, a szépet a meztelenségben, a durva trágárságban találják s különösen ki fog józanodni a nagyközönség, kivált ha a pornográfiát nemcsak a sajtóban, a nyomtatott betűben s a

## Február 1.

Kavargó, illatterhes levegő, suhogó ruhák, és varakozó arcok... A kíváncsiság, az érdeklődés a legmagasabb fokig felcsigázva, halk, izgatott suttogás és végre... Elnémul minden, s a lélekzetfojtott csendben, mintha távolról, halkán szállanának a hangok, szívbe lopódzó, edes hangok a zongora rezgő hurjain. Aztán valaki mesélni kezd Hideg pincelakásról, első szerelemről, eladott, fényért cserélt lélekről, majd szomorú végéről a kapráztató csillogásnak, a helyről, hová újból visszatér: a pincelakásról. Medgyaszay Vilma mesél dalos-kegyes szavaval ezekről, majd suttogva, majd meleg, csupa szín hangon, amíg Jacobi Viktor lelket önt a hideg, fehér-fekete billentyűkbe. Vele suttog, vele panaszkodik, az ő lelkéből, az ő érzéseiből fogant dallal, a versszakok végén visszatérő refrainnel »On revient toujours«. A szöveg, a zene, a dal, a kíséret fedik egymást, mintha egy lélekből pattantak volna. Azután a többi dalok egész sora következnek. Medgyaszay Vilma hozzácsatol mindegyikhez. Kedves hangja, minden finom árnyalatra képes előadása sorozata a folyton változó érzéseknek. Ez a legnagyobb művésze: az előadás. Mozdulata, arckifejezése folyton játszik, folyton változik, arcán, hangján, hangváltozatain minden megjelenik abból, amit énekel. Ez a lány hang is arra termett, hogy modulációival, finomságával, simaságával mindenhez alkalmazkodni tudjon. Jacobi pedig hozzáfűződik játékaival. Nemcsak megértet, nemcsak magyarázza, de éppugy érzéseket kelt, mint az ének. Jacobi egyébként mint zeneszerző — sőt mint ilyen leginkább rászolgált az elismerésre, a tetszésre. Kedves dalai közül kettő-

három foglalt helyet a műsorban, azonkívül önállóan eljátszotta egyik balettjének egy részletét. Minden műve magán viselte szerzőjének legjellemzetesebb sajátját: a könnyed, szinte áttetsző finomságot, mellyel a legsúlyosabb zenei gondolatot könnyen érthetővé, önkéntelenül lélekbe suhanóvá teszi.

Medgyaszay Vilma éneke után Molnár Ferenc lépett a közönség elé. A »Pesti erkölcsök« című ciklusából olvasott fel néhányat a közönség állandó derűtsége mellett. Ugy, mint Molnár ismeri az életet, az élet hétköznapi eseményeit, talán senki sem ismeri, senki sem tudja jobban feldolgozni, érdekesse tenni. Csak ha az ember az ő dolgait hallja, érti meg igazán, mennyi a mellettünk elsuhanó szürke, köznapi életben a szín, mennyi a meglátásra érdemes. Mennyi a félszeg, a mit kikacagunk és megis megsajnálhatunk.

Az az ember, aki — míg fájdalmat érez, mindent odaadna megszüntetéséért, míg ha elmúlt, azon gondolkodik, nem elég-e három forint helyett kettő, sőt nem lett volna-e helyesebb ott kihuzatni a fogat, ahol fizetés helyett egy inggombot is dobhat a perselybe, nemcsak kacagtató karrikatura alak, hanem kiváló tipikus képét adja a mi egyik végletből a másikba eső, kicsinyes emberi voltunknak. S amíg lenezni szeretnők, amíg kinevetjük: meghökkenünk, mert megtaláljuk benne minnyájunk közös vonását. Molnár sohasem ad öncső, üres szellemességet, percig maradó ötletet. Mindig gondolatokat ad, amin a mulatás, a derűtség után érdemes elmélyedni, aminél érdemes megállani. Bárha ő maga ki is jelentette, hogy farsangban nem akar komoly dolgokat tárgyalni, bárha folytonos kacagást keltett is élesen megvilágított képeivel,

Molnár mindig komoly, a karrikaturáiban mindig az életet adja, a bohókás fátylon keresztül mindig megvilágítunk valami az élet mélyebb, nehezebb oldaláról, amikor mulattat: tanít is. Hiszen az a szegény agyonnevelt, agyonfinomított gyerek, akit kivisznek a természetet látni s ugyanakkor elleplezik előtte, elleplezik pedig úgy, hogy felköltik a kíváncsiságát, ingerlik, izgatják a fantáziáját s miután azt hiszik, eleget tettek szent kötelességüknek, rábizák a cseledre, aki bizonyára felfedi előtte, amire kíváncsi, de úgy, hogy tönkre teszi vele a lelkét, érzéseit, — legsajnálatosabb jelensége korunknak. Van-e száználmasabb, szomorubb alakja a mai életnek, mint ez a dróton rángatott, divat szerint nevelt gyerek s míg a szülők félszégességét kikacagjuk, nem támad-e bennünk önkéntelenül részvét e bábgyerek iránt?

A kiméletes férj, aki kiméleteségével, a tapintatlan ember, aki ügyetlenségével kintpadra vonszolja feleségét, embertársait, nem köztünk mozgó, mindennapi alakja életünknek? Nem szenvedtünk-e már mi is általuk, nem okoztunk-e már mi is hasonlóképpen, önkéntelenül szenvedést másoknak.

Ime: ezt az életet tudja Molnár Ferenc pompásan meglátni, annyi művészettel beállítani es tehetségének erejével oly láthatóvá, élővé tenni.

Krammer Zsófia.

A mi magát az előadás művészetét illeti, teljesen hozzájárulunk a fenti dicsérethez. A tulajdonképpen való programra vonatkozólag azonban más helyen mondjuk el véleményünket. Annyi tény, hogy a közönség valósággal fellelékzett, amikor a frivol, durva, izléstelen nótázásnak vége szakadt.

**Fa-árjegyzék**

a tolnai erdőirtási vállalatnál 14—52

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal **K 1.40** az újvárosi új temető melletti fatelepről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagy-tözsdeben** és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

**Pollitzer sérv-ambulatorium**

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbaj-sok, ferdénőfték és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 8, félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

**Orvosi ellenőrzés!** **Mérsékelt árak!**

Egyéni speciális kezelés! 14—52

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus ckkék a legfinomabb minőségekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellen-szereivel és kezelésével foglalkozik. E művet bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Egy 2½ lóerejű teljesen jókarban levő, kevéssé használt

**BENZINMOTOR**

villamos gyújtással, transmissioval együtt üzemnagyobbítás folytán 1500 koronáért eladó. — Megtekinthető a Molnár-féle nyomdai r.-t.-nál Szekszárdon.

**Eladó bikák és kanok.**

A **kajmádi** gazdaságban köztenyésztésre kiválóan alkalmas, tenyészigazolvánnyal ellátott **piros-tarka bikák** és tisztavérű mangolica **fiatal tenyészkanok** eladók. Tudakozódhatni az intézőségénél:

**Kajmád, u. p. Tolna.**

**2 szoba, konyha és mellék-helyiségekből álló**

**földszinti lakás**

a város központjában **Szent-György napra bérbeadó.** — Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

**Üzlet megnyitás.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a régi kornak megfelelő

**butor üzletet**

nyitottam. Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok. **Főtörekvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.**

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

121—908.

Kiváló tisztelettel

**Laskó Károly**

asztalos és butorraktáros.

7—52

**MEGHÍVÓ.**

**A Bátaszéki Kerületi Takarékpénztár 1909. évi február hó 17-én délelőtt 9 órakor** az intézet saját helyiségében tartja

**XXXVI. évi rendes közgyűlését,**

melyre a részvényesek tisztelettel meghívattak.

**A tanácskozás tárgyai:**

1. Közgyűlési jegyző kijelölése és két részvényes megválasztása a jegyző-könyv hitelesítésére.
2. gazgatósági jelentés az 1908-iki üzletév eredményéről.
3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás és a mérleg megvizsgálásáról; az osztalék megállapítása és ennek kapcsán az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.

A t. c. részvényesek kéretnek a gyűlés megnyitása előtt részvényeik letéteményezésére.

Bátaszék, 1909. január 28.

**Rüll Nándor,**  
vezérigazgató.

Az eredeti **AFRANA** és **WETTINA**

**varró- és műhímzőgépek**

a jelenkor legtekélyesebb gyártmányai.

**Singer** családi, karikahajós, **Central-Bobbin** és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépért **10 évi kezességet vállalunk.**

**Kedvező fizetési feltételek!**

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

**Használt varrógépeket becserélünk!**

To'namegye legnagyobb gépraktára.

**Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez.**

Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

**MÜLLER TESTVÉREK**

**Szekszárd, Kaszinó-bazár.**

**Fióközetek: Dunaföldvár, Bonyhád.**

varrógép, kerékpár és gazdas. gépraktárban

5—52

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

# KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:  
Bezerédj István-utca 5. szám.  
Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:  
egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,  
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,  
ha az előfizetést egész évre előre  
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.  
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SÜLYEMTENYESZTÉSI FELÜGYELOSEG HIVATALOS LAPJA.

Bemunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

## Pervertitás az irodalomban és művészetben.

Hétfőn este egy darab Budapestet láttunk a Szekszárd-szálló nagytermében.

Molnár Ferenc, a modern írói gárda legtehetségesebb képviselője, a »holnaposok« »má«-ja, vagyis, aki jelentős sikert jelent a mai irodalomban is, humoros, kacagtató, de mindvégig korrekt felolvasást tartott, Jacobi, a jeles zeneszerző is briliánsan, finom, diszkrét árnyalással zongorázott, az új Budapestet tehát, voltaképpen nem ők képviselték, hanem Medgyaszay Vilma, az ismert jeles énekesnő.

Igen, egy darab Budapestet láttunk hétfőn a pódiumon. Láttuk a fiatal, szilaj, tobzódó, tulmodon város, mely művészetében, irodalmában nemcsak ledér, könnyűvérű, de feslett, romlott, buja, érzéki, s oly undorító, visszatartó, már nem is ama bizonyos »Szókimondó asszonyosság«, de sokkal mezitlenebb, mint Miss Maud Allan, az ismert ruhátlan tárcosnő.

Ne értessünk félre. Nem Medgyaszay voltaképpen művészetéről lesz itt most szó. Az ő ügyessége, bravuros előadása, sőt a sok frivolitást enyhíteni akaró diszkrécioja más helyen, külön is méltatást nyer, de az általa bemutatott művészi irányzatról, amely határozott merénylet nemcsak a finom érzés, de a közérkölciség ellen is.

Ne tessék nevetni, hogy talán akarat-

lanul is ez a szó tolkodott a tollunk hegyére. Vidéken mi még beszélhetünk erről. Hogy meddig? azt bizony nem tudjuk megmondani, mert az erkölcsi dekadencia, a pervertitásra való hajlandóság ragalós, mint ama bizonyos »nemes betegség«. Pedig a »fertőzésre« sok és bő alkalom nyílik. — Budapest legjobb színházába már a feleségemet is szégyenkezem elvinni, nem hogy serdülő leányomat, még az ugynevezett fehér darabok is ordítanak a sok sikamlóságtól és kétértelműségtől. S ki itt a hibás? Az író — vagy a közönség? Az egyik hibás bizonyosan, vagy talán mindkettő, én az író, az írói kart tartom annak. Az írónak magának kell izlésének lenni, izlést teremteni, nemes irányt kijelölni, a közönséget tanítani, nevelni s ha tehát a közönség a ledérség, pikanteria, pornografia után fut, kapkod, törli magát, ez tisztelt uraim, fiatal óriások, a ma »holnapjai«, már a: tanítás eredménye. Önök nevelték és nevelik így a tanulékony publikumot, előbb átültetve, idegen irodalmak szennyét, majd utánaözva, tulszárnyalni akarva azokat a nagy író-óriásokat, akik tudásuk, hatalmas műveltségük, kicsiszolt, művészi nuanszokban gazdag nyelvük segítségével, mint könnyű költéltáncosok libbentek át az izlésnek tántogó mélységek felett. Kifeszített lenge drótkötelen, sárba-izszipba azonban csak nagy néha pot, ogtak bele. Istenem, mekkora haladás! A régi becsületes »tehetségtelen«

írók még »kimondhatatlannak« irták a férfinarágot s nos önök, a modernek, »tehetségesek«, az ujak, a félistenek már szerzői utasítást adnak arra is, hogy hány sor bordorral legyen ellátva a női, bocsánat, alsó — nadrágocska! Sőt megteremtették a magyar művészet »sansculotte«-it.

Haladunk, haladunk tehát, de mi lesz ennek a vége? Megújulás! Jól mondják, de az irodalmat nem önök fogják megújítani, észretér magától, mint a fejbekölöntött ember. Még nem halt meg egészen. A jobbak, a becsületesebbek, kik nem csak a magarását akarják megkeresni, de a holnapra is akarnak hagyni egy kis örökséget, már törlik a feüket az új renaissancen. Igen, az irodalom meg fog újulni, de hazafias szellemben és nemzeti irányban. Kozmopolita, igazi költészet soha sem volt, nem is lesz, a költészet emléke: a nemzeti nagyság és érzés, a világgöltők műsája is abból táplálkozott, hizott hatalmas atlétává. Idővel a ledér, feslett iránytól is meg fogunk undorodni. Sok embert a részegség, a mámor borzongató katzenjammere szoktat le az iszákosságról.

Ma még tobzodunk, de majd kijózanodunk, azaz hogy ki fognak józanodni azok, akik a szellemességet, a szépet a mezitelenségben, a durva trágárságban találják s különösen ki fog józanodni a nagyközönség, kivált ha a pornográfiát nemcsak a sajtóban, a nyomtatott betűben s a

## Február 1.

Kavargó, illatterhes levegő, suhogó ruhák, és várakozó arcok... A kíváncsiság, az érdeklődés a legmagasabb fokig felcsigázva, halk, izgatott suttogás es végre... Elnémul minden, s a lélekzetfojtott csejdben, mintha távolról, halkan szállanának a hangok, szívbe lopódzó, édes hangok a zongora rezgő hurjain. Aztán valaki mesélni kezd Hideg pincelakásról, első szerelemről, e'adott, fényért cserélt lélekről, majd szomorú végéről a kaprázató csillogásnak, a helyről, hová újból visszatér: a pincelakásról. Medgyaszay Vilma mesél dalos-keves szavával ezekről, majd suttogva, majd meleg csupa szín hangon, amig Jacobi Viktor lelket önt a hideg, fehér-fekete billentyűkbe. Vele suttog, vele panaszkodik, az ő lelkéből, az ő érzéseiből fogant dallal, a versszakok végén visszatérő refrainnel »On revient toujours«. A szöveg, a zene, a dal, a kíséret fedik egymást, mintha egy lélekből pattantak volna. Azután a többi dalok egész sora következik. Medgyaszay Vilma hozzásimul mindegyikhez. Kedves hangja, minden finom árnyalatra képes előadása sorozata a folyton változó érzéseknek. Ez a legnagyobb művészet: az előadás. Mozdulata, arckifejezése folyton játszik, folyton változik, arcán, hangján, hangváltozatain minden megjelenik abból, amit énekel. Ez a lány hang is arra termett, hogy modulációival, finomságával, simaságával mindenhez alkalmazkodni tudjon. Jacobi pedig hozzáfűződik játékával. Nemcsak megértett, nemcsak magyarázza, de éppugy érzéseket kelt, mint az ének. Jacobi egyébként mint zeneszerző — sőt mint ilyen leginkább rászolgált az elismerésre, a tetszésre. Kedves dalai közül kettő-

három foglalt helyet a műsorban, azonkívül önállóan eljátszotta egyik balettjének egy részletét. Minden műve magán viselte szerzőjének legjellemzetesebb sajátosságát: a könnyed, szinte áttetsző finomságot, mellyel a legsúlyosabb zenei gondolatot könnyen érthetővé, önkéntelenül lélekbe suhanóvá teszi.

Medgyaszay Vilma éneke után Molnár Ferenc lépett a közönség elé. A »Pesti erkölcsök« című ciklusából olvasott fel néhányat a közönség állandó derültsége mellett. Ugy, mint Molnár ismeri az életet, az élet hétköznapi eseményeit, talán senki sem ismeri, senki sem tudja jobban feldolgozni, érdekessé tenni. Csak ha az ember az ő dolgait hallja, érti meg igazán, mennyi a mellettünk eluhandó szürke, köznapi életben a szín, mennyi a meglátásra érdemes. Mennyi a félszeg, a mit kikacagunk és mégis megsajnálhatunk.

Az az ember, aki — mig fájdalmat érez, mindent odaadna megszüntetéséért, mig ha elmult, azon gondolkodik, nem elég-e három forint helyett kettő, sőt nem lett volna-e helyesebb ott kihuzatni a fogat, ahol fizetés helyett egy inggombot is dobhat a perselybe, nemcsak kacagtató karrikatura alak, hanem kiváló tipikus képét adja a mi egyik végtől a másikba eső, kicsinyes emberi voltunknak. S amig lenézni szeretnők, amig kinevetjük: meghökkenünk, mert megtaláljuk benne mindnyájunk közös vonását. Molnár sohasem ad olcsó, üres szellemességet, percig maradót ötletet. Mindig gondolatokat ad, amin a mulatás, a derültség után érdemes elmélyedni, aminél érdemes megállani. Bárha ő maga ki is jelentette, hogy farsangban nem akar komoly dolgokat tárgyalni, bárha folytonos kacagást keltett is élesen megvilágított képeivel,

Molnár mindig komoly, a karrikaturáiban mindig az életet adja, a bohókás fátyolon keresztül mindig megvillan előttünk valami az élet mélyebb, nehezebb oldaláról, amikor mulattat: tanít is. Hiszen az a szegény agyonnevelt, agyonfínomított gyerek, akit kivisznek a természetet látni s ugyanakkor elleplezik előtte, elleplezik pedig úgy, hogy felköltik a kíváncsiságát, ingerlik, izgatják a fantáziáját s miután azt hiszik, eleget tettek szent kötelességüknek, rábizzák a cseledre, aki bizonyára felfedi előtte, amire kíváncsi, de úgy, hogy tönkre teszi vele a lelkét, érzéseit, — legsajnálatosabb jelensége korunknak. Van-e szánalmasabb, szomorubb alakja a mai életnek, mint ez a dróton rángatott, divat szerint nevelt gyerek s mig a szülők félszégét kikacagjuk, nem támad-e bennünk önkéntelenül részvét e bábgyerek iránt?

A kiméletes férj, aki kiméletességével, a tapintatlan ember, aki ügyetlenségével kintpadra vonszolja feleségét, embertársait, nem köztünk mozgó, mindennapi alakja életünknek? Nem szenvedtünk-e már mi is általuk, nem okoztunk-e már mi is hasonlóképen, önkéntelenül szenvedést másoknak.

Ime: ezt az életet tudja Molnár Ferenc pompásan meglátni, annyi művészetel beállítani es tehetségének erejével oly láthatóvá, élővé tenni.

Krammer Zsófia.

A mi magát az előadás művészetét illeti, teljesen hozzájárulunk a fenti dicsérethez. A tulajdonképpen való programra vonatkozólag azonban más helyen mondjuk el véleményünket. Annyi tény, hogy a közönség valósággal fellelékzett, amikor a frivol, durva, izléstelen nótázásnak vége szakadt.

meztelen képekben üldözi majd a törvény, de ha szálanként kitepi az igazi melegágyból — a szinpadról is, mert ha valahol — a megérzékítő művészet segélyével itt tesz az legnagyobb rombolást.

Ezek jutnak eszünkbe a Medgyaszay-féle kuplék hatása alatt, melyek egyetlen este nagyobb rombolást tesznek az ártatlan, hamvas, fiatal leány-lelkekben, mint tesz a nagy kerítő: az élet, talán egy egész életen át.

De még más is a tollunk hegyére jő. A határozott rosszálás, elítélés. Ezzel azonban nem tudjuk kit illessünk. A rendezőséget nem, mert azt hisszük, teljesen *jóhiszemű* volt. A művész már inkább megérdemelné. Utóvégre is tudnom kell, hová lépek be. Ha keresztyén templomba megyek, feltétlenül leveszem a kalapom, ha zsidó templomba, ott meg fennhagyom, a mohamedán templomban engedem, hogy legalább a mezitlábát jelképező papucsot felhuzzák a lábamra. Alkalmazkodom tehát. S ő nem akart, vagy nem érezte, hogy alkalmazkodnia kell? Éppen ez az, ez a baj, ez az igazi jaj, ez mutatja az óriási erkölcsi veszedelmet, hogy már egy ilyen művelt művészi lélek sem tud disztinváltni s — Budapestnek nézi a vidéket. B.

### Az utca népe.

Írta: Balassa Sándor.

A társadalom közérzésének, erkölcsi szintjének és értelmi előhaladásának közös folyamatra minden időkben az utca volt. A családi lakóházakból indulnak ki azok a források, amelyeken az emberi társasélet egyes cseppjei a zárt helyről a szabad levegőre, a nyilvánosság elé jutnak, hogy társaikkal találkozzanak, eleven patakka és folyóárrá egyesüljenek. Így válik az utca a lakosság élő-mozgó folyamává, amelyben elvegyül a családi ember s a közélet részévé lesz.

Jelentéktelennek szoktuk nevezni azt a kis parti folyót, amely rövidke utat jár be s hamar eljut az enyészethez s elmerül a tengerbe. Az ilyen parti folyó a használhatóságát csak kis térre pazarolja, áldásait is keveseknek osztogatja. Társadalmi életfolyamatunkat is így bíráljuk el. Mennél hosszabb valamely eszme-

életnek az utja, annál magasabb a hivatása, tökéletesebb a célja és hasznosabbak az eredményei.

Társadalmi életünk utjait egyengetni, tisztogatni tehát nemcsak minden embernek joga, hanem első kötelessége is, mert vele saját országán, nemzete jövőjén és embertársai boldogulásán munkálkodik. Felületesen gondolkodik az, ki unalmas frázisnak tartja a manapság szelében-hosszában hangoztatott intelmet, hogy közéletünk az erkölcsi romlás, a vallásközöny és a hazátlanság lejtőjére került.

A jobb családok asztalánál és az iskolapadokban most is felhangzik a mindennapi kenyérünket és bűnbocsánatot kérő ima; lelkesülve hallgatja a család és iskola gyermeke a nagy idők történelmi meséit s ünnepi áhitattal éneklő Kólcsey himnuszát: szóval a család és iskola népe még mindig az Isten és haza jegyében él, de csak a zárt falak és betett ajtók őrizete mellett. Megérjük rövidesen azt is, hogy a család és iskola istenes és nemzeti hangos imádságára is rá fog törni egy másik nép: az utca népe, mert neki a szent szó és dal már ósdi, — ő már nem kér, hanem követel kenyeret is, meg földet is. A hazaszeretet legszentebb ünnepeit sem tarthatjuk már meg zavartalanul az Isten szabad ege alatt, mert az ideálokért lelkesülő taborát lehurrogja és nyilvánosan bemocskolja az utca elégedetlenségének terrorja. Eljutottunk tehát ahhoz a veszélyes helyzethez, hogy a társadalom és iskola két különböző téren mozog. Eltávolították egymástól, mert merőben ellentétes alapokon állnak és más életben más irányelveket vallanak.

Iskolai életünket ismeri mindenki, mert benne nevelkedett, szelleme átjárta a társadalom gyermekét még akkor, mikor fogékony lelke és ismeretgyűjtésre nyílt memóriája sok törekvéssel fogadta be az eleje adott tiszta erkölcsi és ismereti anyagot.

De kilép a gyermek az iskolából a társadalmi élet színterére, ahol előtte mozog a serdülő és felnőtt világ: az utca népe. Az iskolás gyermek a padok közt eleje rajzolt emberpéldányokat, mint a földi erények élő alakjait, naponta éles megfigyeléssel keresi az utcán. A járó-kelő emberegyengető legelőző azok akad meg a tekintete, akiket a felnőttek és játszó társak mosolygó tekintettel figyelnek s bohókás megjegyzésekkel csipkednek. Megáll e vig emberesoportnál a tiszta lelkű kis gyermek, nézi, figyeli a mosolygó arcokat. Az ő piros kis arcán is kialakulnak a kedély eleven vonásai, de rémület száll a kis arcra azonnal, mikor fölismeri, hogy a jókedvű szemlélők egy eltorzult arcu, részeg emberen mulatnak, aki már véresre verte arcát az utca kövezetén, Eszébe

jut a nemrég tanult bibliai Noe története, de nincs az utca népe között egy ember sem, aki embertársa undok bűnét röstellené, nem rejti el e szegényembert a járó-kelő elől senki, sőt mulatnak rajta, mert elvesztette az eszét. Szerzett tehát a gyermek az utcán egy új fogalmat: a szegényember az utcán mulatságos. Így aztán kárba vészett és a gyermek lelkében hazugsággá vált a tanító alkoholelleses oktatása, mert arról győzte őt meg az utca népe, hogy a részeg embert szeretik. E fogalom megrögzítésére állandó példákat szolgáltat a sok korcsma-helyiség, amelyekből vasárnaponként bőven düledezik a munkaszünetet kedélyesen élvező, tántorogva járó sok ember.

Természetadta utánzásnak kell tehát tekintenünk azt, ha a gyermek — csak lopva is — belekóstol a boros kancsóba és várva-várja az első alkalmat, hogy egy-egy korcsmai dáridot végignézzen és ennek részévé szegődjék. Az ilyen helyzetek juttatják aztán a mindinkább növekvő gyermeket az első szivarhoz, az istenkáromlás csattanójához, a ferde emberismerethez, a józan becstület és igaz lelkiismeret legyázásához, amelyben vígan uszik az utca népe.

Komolyabb és értékesebb hírlapjaink is feljajdulnak már köztisztességünk és erkölcsilemünk e mérhetlen visszaesésén. Elérkezettnek látja már a művelt társadalom a végső határidőt arra, hogy az emberiségnek ez a lelki gyomja minél gyökeresebb irtás alá kerüljön.

Közigazgatási és büntető bíróságunk hivatalosbái és börtönei már a szorongásig tele vannak a társadalmi rend cégereivel, akik közrendészetünk erejét is teljesen lefoglalják. Így következett be aztán a megszokott állapot, hogy az utcáinkon tántorogva káromkodó honpolgárt a rendőr kikerüli, a szivarfüsttől elkábult gyermeket a járó-kelő ember egy szánalmas pillantás után szaladni hagyja, a köteles tiszteletadásra pedig még a hófehér aggastyán sem számíthat.

Az állatvédelem jószívű őrei azonban sétatutjukban is szorgosan feljegyzik és jelentésbe foglalják a kocsis nevet, aki — közmegebotránkozásra — ostorcsapásokkal kinozza a teherrel megnyomorított parát. A jól gazdálkodó háziasszony naponta külön pástort állít a libái mellé, nehogy eltévedjen közülük csak egy is. A parasztmenyecske a napnál is korábban kel, hogy a kis malacokat a kondás elé hajtsa és jó gondjaiba ajánlja. A nagy város utcáin koszaló ölebet pedig az uri ház egész családja, cselédsége, sőt meg a sarki hordár is lelekedva keresi, hogy idejekorán megmentsék valami idegen kutya marásától.

Es kérdem: ki venne annyi bátorságot,

Maga a táncestély azonban páratlan sikerűnek mondható. Szekszárd társadalma régen volt ily impozáns számmal együtt, rem is emlékszünk mulatságra, hogy ily szorongásig megtelt volna a nagyterem.

A közönség már fél kilenckor elfoglalta helyeit. Ekkor érkezett *Simontsits* Béláné, az óvoda elnöke is, kit a rendezőség az előcsarnokban várt s a terembe lépésekor a Rákóczi-indulóval fogadott. A pontosság azonban a francia mondás szerint csak fejedelmek erénye, nem a művészeké is, így bizony jó fél tíz utánig várakozott a közönség a szereplőkre.

A műsor után tánc következett, talán mert érezte a közönség, hogy kínos zavarból menekedett, annál fesztelenebb, csapongóbb volt a jókedv. Bizony még reggel 7 órakor is voltak bostonzók.

A fényes sikerű táncestélyen részt vettek:

**Asszonyok:** Özv. Babits Mihályné, Bajó Jánosné, Bajó Pálné, özvegy Barakovics Ferencné, Bodnár Istvánné, Boros Zoltánné, Bun Lajosné (Paks), Ciriák Frigyesné (Kajmád), Cservény Lukácsné, dr. Csizmazia Gézané, Dömötör Miklósné, dr. Éry Mártonné, Elbert Izsóné, Fekete Mihályné, Fink Kálmánné, Fent Lászlóné, özv. Guzmits Zsigmondné, Gonda Béláné, Haidecker Károlyné (Dunaszentgyörgy), Holub Jánosné, Hoffmann Sándorné, Hock Istvánné, Kiss Károlyné, özv. Korbonits Dezsóné, Kontsits Elemérné, özv. Kontsits N., Kovács Dávidné, Klieber Györgyné, dr. Káldi Gyuláné, Leicht Lajosné, Leopold Miksáné, Leopold Lajosné, Mirth Lászlóné, Mathis Kálmánné, dr. Müller Ferencné, özv. Orosz Lajosné, Parragh Józsefné (Dunaszentgyörgy), Pesthy Endréné (Uzd), Pazár Dezsóné, dr. Pirnitzer Béláné, Rác Józsefné, Rill Józsefné, özv.

Schneiderbauer Józsefné, Schneider Jánosné, Stann Istvánné, Szentpéteri Józsefné (Paks), özv. Sass Istvánné, Sass Lászlóné (Borjád), Szondy Istvánné, Szabó Ferencné, dr. Spányi Leoné, özv. Simontsits Béláné, Scholz Gusztávné, dr. Szász Endréné, Simontsits Andorné, özv. Treer Józsefné, Veber Sándorné, Vilcek Sándorné, Wigand Jánosné, Wolf Henrikné, Wallacner Lajosné, Ziegler Frigyesné.

**Leányok:** Babits Angyalka, Ciriák Szerena (Jánoshalma), Cservény Ilonka, Csók Kató (Dzsentyörgy), Fink Margit, Harsányi Szilvia, Horváth Sárika, Herceg Mariska, Körmenyi Vilma, Krammer Zsófia, Kajos Erzsébet, Komáromy Blanka (Budapest), Klieber Gizella, Krauszak Hermin, Kron Mariska, Kiss Blanka (Gyulaj), László Anna, Lőrincy Kreszti, Mathis Erzsike, Nászay Palika, Nászay Ilonka, Ocskay Ilonka, Orosz Flóra, Pesthy Lidike (Uzd), Parragh Mártha, Rill Mariska, Reichl Elza, Reichl Olga (Budapest), Skultéti nővérek, Szabó Mariska, Stann Sárika, Stann Mariska, Szondy Erzsike, Szondy Lili, Szabó Juliska, Takáts Irénke (Paks), Treer Ilonka, Wendl nővérek, Wigand Janka, Wigand Edith, Zsiga Ilonka (Pécs), Heckler Gizella (Szentpéteri.)

Jegyeiket megváltották: gróf Apponyi Gézané (Högyész), Kovács Sebestyén Endréné (Bpest), Simontsits Béláné 50—50 koronával, Sztankovánszky Jánosné (Kajdacs), gróf Zichy Gyula (Pécs), Percel Lajosné (Kajdacs), Bezerédj Pálné (Hidja), Döry Jenőné (Tüske) 30—30 kor., gróf Apponyi Sándorné, egy kanonok (Pécs), Kolozsvári Róza (Lemberg), Vizsolyi Ákosné (Alsópél), br. Schell József, Uray Leona báróné (Remetemező) 20—20 kor., Vaszary Kolozs (Esztergom) 15 kor., Döry József és neje (Dombóvár) Csávós Gyula (Bpest), Tost Gyula

(Bpest), dr. Beöthy Károly, özv. Theodorovits Lajosné, dr. Haidecker Béla, Török Béla, Örfly Lajos, dr. Hangel Ignác, Gyérey Richárd (Ozora), Walter Antal (Pécs), Kammerer Ernőné (Bpest), Várossy Gyula (Kalocsa), Sztankovánszky Mária (Kajdacs), Pozsgay József (Pécs), Kovács Gyula (Kisvejké), özv. Serly Gusztávné (Nagykároly), gróf Széchenyi Sándor (Nagydorog), Medve Zoltánné (Bpest), dr. Hagymássy Zoltán (Bonyhád), Szévald Mór (Tamási), Sztankovánszky János (Kajdacs), Szeghy Sándor 10—10 kor., dr. Mayer Gyula, Szenicey Geza (Paks) 6—6 kor., Vajdits Gyula (Pécs), Romáisz Ferenc (Bátaszék), Takács Gyula (Dzsentyörgy), Rasovszky Julián (Paks), Marton Kálmán 5—5 kor., Oravszky László (T.-Némedi), Hanny Gábor (Pécs), Streicher József (Paks), Szenicey Cecília (Paks), Percel József (Adorjánpuszta), Jakab László, Steinfeld Béla, Végess János, Fekete Ágoston (Tolna), Ágoston Istvánné, Steincz László, Jankovits Gyuláné-Horváth Gy., Szabó János, Eisler Manó, Mikec Endre 4—4 kor.

**Felülizettek:** Csapó Vilmosné (Bpest) 50 kor., Percel Dezső 26 kor., Simontsits Elemér 21 kor., Döry Jenő 16 kor., Simontsits Andor 15 kor., Döry Etelka 10 kor., Szévald Oszkár, Bun Lajos (Paks), Wolf Henrik, Fischer Imre, ifj. Leopold Lajos 10—10 kor., dr. Fent Ferenc, Krammer Vilmos 8—8 kor., dr. Leopold Kornél, Hermann Béla, dr. Percel Béla 6—6 kor., Reich Armin, Szabó Ferenc, Cigler Frigyes, Schultz Gusztáv, Leopold Sándor 5—5 kor., Leicht Lajos 4 kor., dr. Kramolin Gyula 3 kor., Boros Zoltán, dr. Káldi Gyula, dr. Sonnevend Frigyes, Tomcsányi Lajos, Kertner Mihály, dr. Spitzer Márk, dr. Müller Ferenc, Elbertzso 2—2 kor., Perlaky József, André István, özv. Barakovics Ferencné, Horváth Mária, Stockinger János, Ujkéri Antal 1—1 kor.

hogyan az utcán káromkodó gyermeket megfenyítse? — az orruk alá füstölő kölyök szájából a cigarettát kiemelje? — a tiszteletlen fiút illedelmes köszönrésre figyelmeztesse? — az alkoholtól eltorzult arcu tántorgót karonvezetve a nyilvánosság elől elrejtse? — a hazaszeretet ünneprontóit közmegegyezésre hurcolja?

Pedig az ilyen gyomirtás még nem rendőrködés, hanem olyan erkölcsvédelem, melyet a társadalmi közérdek sürget és amelyért a járólakelő komoly embert még nem köveznék agyon az utca nepe!

## Tolnavármegye rendkívüli közgyűlése.

Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 4-én délelőtt fél tizenkét órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés iránt főleg papi részről volt nagy az érdeklődés; a »Ne temere« kezdetű pápai decretum ügyének tárgyalása, felekezeti különbség nélkül szép számmal vonzotta be az érdeklődő lelkes-bizottsági tagokat.

A gyűlést gróf **Apponyi Géza** főispán, mint elnök, a tagok szíves udvözlésével nyitotta meg. Ezután napirendre került a tárgysorozat.

A vármegyei díjnokok fizetésének és szolgálati viszonyainak rendezéséről szóló vármegyei szabályrendeletet, a belügyminiszteri rendeletnek megfelelően módosították.

A közigazgatási szakosztály előterjesztette a gazdasági cselédialakások építésére vonatkozó szabályrendeletet s ezt az állandó választmány némi módosítással — a földes szobák ragályos betegség esetén miként leendő fertőtlenítésének szabatos körülményeivel — elfogadásra ajánlotta azzal, hogy a szabályrendelet a vármegye gazdasági egységének is kiadassék a szakkérdésekben való megvitatás végett.

**Döry Frigyes** vármegyei bizottsági tag rövid felszólalásában azt kívánta, hogy a vármegye előbb hallgassa meg a gazdasági egyesületet s csak azután döntsön a szabályrendelet sorsa felett.

**Simontsits Elemér** alispán az állandó választmány javaslatát pártolta. A szabályrendelet ugyanis a közegészségügyi törvény általános rendelkezéseinek figyelembe vételével állított össze, a gazdasági egyesület tehát legfeljebb csak szakkérdésekben szólhat hozzá. A közgyűlés az alispán, illetve az állandó választmány javaslatát fogadta el.

Özv. **Dabi Józsefné**nek 168 kor. 48 fillér nyugdíjarulékot állapítottak meg.

A **Lymburg-Styrum** gróf és grófné alapítványokra felügyelő választmányba dr. **Kramolin Gyula** bizottsági tagot választották meg közfelkiáltással.

**Petrich Ferenc** eméket dr. **Schwetz Antal** ismert indítványához képest jegyzőkönyvileg is megörökítették.

A vármegyei központi és járási számvevő-ségi intézménynek törvényhatósági hatáskörbe leendő helyezése ügyében Tolnavármegye már felirt a képviselőházhoz, így **Kolozs** és **Abauj-Torna** vármegye ez irányú körlevelét tudomásul vették.

Ellenben pártoló felirattal támogatják **Szabolcs** vármegye körlevelét, mely a tűzoltói intézmény terhei viselésénél mutatkozó aránytalanságok megszüntetését kéri.

A vármegye már felirt a községi és körjegyzők nyugdíjügyének országos rendezése ügyében, így **Turóc** és **Hontvármegye** hasonló irányú körlevelét tudomásul vették.

Most következett a sok port felvert: **Ne temere**...

**Forster Zoltán** főjegyző általános figyelem és érdeklődés mellett olvasta fel az állandó választmány következő javaslatát.

»Tolnavármegye közönsége azon hiven ápoli kötelességérzetéből indulva ki, mely a magyar nemzeti konszolidálódás belső feltételeinek biztosítása és megóvása tekintetében az országos közélet élő organumaira, parciais érdekeknek föltte álló hivatásuk egységes szempontjából, háramlik, midőn hazafiúi örömének ad kifejezést azon értesülés felett, hogy a magyar róm. katolikus főpapi kar, tiszteletreméltó állásfoglalása következtében, az ország felekezeti békes-

ségét s a magyar társadalom egyetemének nyugalalmát, összhangját és egységét veszélyeztető »ne temere« kezdetű dekretum felfüggesztetett s ezáltal kiküszöböltettek azok az ellentétek és lelkiismeretbeli surlódási felületek, melyeket ez a sajnálatos kezdeményezés a házassági jogról és a törvényesen bevett vallásfelekezetek egyenlőségéről és viszonyosságáról alkotott országos törvények rendelkezéseivel szemben felidézett: Debrecen szab. kir. város közönségének körlevele felett, minthogy a város közönsége által, a dekretum érvénytelenítése iránt előterjesztett feliratok támogatásának szüksége időközben megszűnt, egyelőre azon reménységben tér napirendre, hogy a most felfüggesztett dekretum hatályba léptetlenné többé nem is fog!

A közgyűlés zajos helyesléssel fogadta s emelte határozattá az állandó választmány javaslatát, amely nemcsak a vármegye igazi liberális hagyományainak felel meg, de kisugárzik abból a vármegye jelenlegi alispánjának az ősi tradíciókhoz való törhetlen ragaszkodása, fenkölt, szabad gondolkodása, szigorú, tántoríthatlan alkotmány- és törvényisztelete is. Dícséretére legyen mondva a jelen volt papságnak, a fenti javaslat az ő körükben is általános helyeslést keltett; ez mutatja, hogy a harc tüze hala lsten, már lankadóban van, egyszer valahára elkövetkezik az egymás megértésének boldog ideje.

A **Ne temere** ügyvel kapcsolatosan **Szabó Géza** bizottsági tag külön indítványt adott be, ezt azonban a közgyűlés, tekintettel a törvény rendelkezésére, hogy t. i. a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatából elkészt — tárgyalás alá nem vette. Sokkal jobb volt így.

Zemplén vármegye körlevelét a koalícióban levő pártok egyesítése tárgyában, mivel ez a pártok belső ügye, tudomásul vették.

Ugyiszint tudomásul vették Zemplén vármegyének a Borsiban levő **Rákóczi-ház** megvétele tárgyában küldött körlevelét is, mivel a **Rákóczi-ház Kassán** fog létesítenni.

A siketnéma intézeti tanárok megkereséséhez képest a siketnéma köteles tanítása és intézeteik anyagi ellátása ügyében felírnak a képviselőházhoz.

A fősorozáshoz a következő bizottsági tagok küldettek ki elnökül: a dunaföldvári járásba: **Kovács Seb. Endre**, a simontornyai járásba: **Vizsolyi Akos**, Szekszárdra: **Órffy Lajos**, a központi járásba: **Tomcsányi Lajos**, a völgyeségi járásba: **Halász Géza**, a tamási járásba: **Perczel József**, a dombóvári járásba: **Döry Hugo**.

Az alispán előterjesztését a hordóhitelesítő hivataloknak hordójelző hivatalokká leendő átalakítása ügyében elfogadták, a szekszárdi hordójelző fizetését 1400, a paksiét 1000, a hógyszéti és bonyhádiét 800—800 koronában állapították meg.

E tárgynál **Stern Árpád** tolnai bizottsági tag ketszer is felszólalt, elvi kijelentést kérve arra nézve, hogy ha majd a vármegye kedvezőbb anyagi helyzetben lesz, hordójelző hivatal elsősorban Tolna kapjon.

**Simontsits Elemér** alispán tüzetesen ismertetvén a hordójelző hivatalok felállítására körül követett eljárást, az elvi kijelentést sem előlegezheti, mivel már csak az igazságosság szempontjából is új hivatalok felállítása esetén elsősorban azok a hejyek jöhetnek számításba, hol most az említett hivatalokat költségkimelés szempontjából be kellett szüntetni. De ezek közül is azé lehet az első, amely község a legnagyobb forgalommal bíztat.

Az elhagyott gyermekek után felmerült gondozási díjak megtérítését a vármegye **Bátaszék**, **Bonyhád**, **Paks** és **Szekszárd** helyett magára vállalta, mivel a jelzett helyek 70 százalékánál magasabb pótdó teherrel küzdenek.

A **Szekszárd** városánál rendszeresítendő II-ik körvrosi állás ügyében felírnak a belügyminiszterhez, kérve, hogy a város szorult anyagi viszonyaira való tekintetből a miniszter az orvos díjazását a saját tárcája terhére vállalja el.

A dunaföldvári járási számvevő és állatorvos hivatalhelyiségének kibérlése ügyében tett intézkedést helyesítőleg tudomásul vették.

Nagymányok hetivásár engedélyezését kérő kérvényét pártolólag terjesztik fel a kereskedelmi miniszterhez.

Ezután több község ingatlan eladási s más belső ügyét a tiszti ügyész véleményéhez képest jóváhagyták.

**Szekszárd** városnak állati hullaégető kemence létesítésére 1400 [korona segélyt utaltak. A meghívó egyszerűen hullaégető kemencéről szólott csak, ami a róm. kath. lelkeszi karnál félreértésre szolgáltatott alkalmat, mivel az emberi hullaégetés dogmatikus akadályokba ütközik. Így azonban természetesen ők is hozzájárultak a határozathoz.

**Nagyszokoly** hegyőreinek hosszú löfegyverrel való ellátását megengedték.

**Kreml Antal** paksi mértékitelesítő engedély nélkül teljesített beruházásainak költségét a vármegye ez alkalommal sem vállalta el.

A vármegyei gyámpénztár 1908. évi számadását több község számadásával és költségvetésével jóváhagyták.

Ezzel a közgyűlés tárgysorozata ki lévén merítve, **Apponyi Géza** gróf főispán, miután jegyzőkönyv hitelesítőül dr. **Leopold Kornélt** és **Bodnár Istvánt** kijelölte — a közgyűlést 1/4 órakor bezárta.

## VÁRMEGYE.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága szokásos havi ülését folyó hó 10-én tartja meg a vármegye székházában.

## KÖZSÉGI ÜGYEK.

**Előjáróság választás Gerjenben.** Biróvá: Sz. **Vajda Ignác**, II-od biróvá: ifj. **F. Vajda Sándor**, pénztárnoknak: **Gy. Vajda Sándor**, közgyámoknak: **Rebe Péter**, esküdteknek: **Patkós István**, **Nyiri György** és **Nyiri István** választottak meg.

**Dunaszentgyörgyön.** A **Becht Ödön** szolgabíró elnökle alatt megtartott választáson, I-ső biróvá: **Pintér János**, II-od biróvá: **Régi István**, **Drubics**, pénztárnok: **Ferenczi Lajos**, közgyám **László Sándor**, esküdteknek: **Tóth János Bócz**, **Jó Dömötör József**, **Dömötör Sándor Kacz**, **Kacz Sándor Oláh**, **László Pál**, **Katona Sándor Oláh**, **Tibai Ferenc**, **Katz Sándor Marosi**, ifj. **Dienes Sándor**, ifj. **Ónodi Lajos**, **Molnár Lajos Hajpál** és **Vida János Sitkei** választottak meg.

**A dunaföldvári bíró- és előjáróválasztás.**

F. év január 29-én folyt le a dunaföldvári bíró- és előjáróválasztás, mely az összes előjárói állásokra névszerinti szavazást kívánt, s így csak a késő éjjeli órákban ért véget. A választást **Rassovszky Julián** dunaföldvári járási főszolgabíró a közönség általános melegegedése mellett a legszebb rendben vezette s a választás eredményének kihirdetése a lakosság közt teljes megnyugvást keltett. A választás eredményének kihirdetésekor nevezett főszolgabíró **Bodor György** volt községi első bíró, valamint az ujonnan megválasztott községi előjárókhöz meghatározó szép s költői képekben gazdag beszédet intézett, méltatván előbbinek a község érdekében szerzett érdemeit, utóbbiakat pedig hivatásuk nem betöltésére híván fel. A névszerinti szavazás éjjel után ért véget, s az eredmény kihirdetésekor a következők választottak meg, az I-ső bírói állásra: **Gauzer Ignác** 637, a II-od bírói állásra: **Bozár József** 669, a pénztárnoki állásra: **Kustár Imre** 536, a közgyámi állásra: **Berky Ignác** egyhangulag. Községi esküdti állásokra: **Niefergall Imre** 157, **Gauzer István** 154, **Vastagh Pál** 111, **Németh István** szatócs 290, **Bernáth Lajos** 133, **Borovitz Samu** 156, **Mészáros Imre** bizra 120, **Takács Mihály** mokus 147, **Györki Ferenc** 143, **Csizmadia József** 151, **Németh István** kiliti 180, ifj. **Veisz János** 162.

## HIREK.

### Cabaret.

Megjött tehát, itt járt Szekszárdon,  
A szép, bájos Medgyaszay,  
Graciözen úgy elcsicsergelt,  
De kritikát is hallani:  
Igy, hogy nem volt szezonszerü,  
Sőt jövele — tévedés,  
Azt hitte ő: nem farsang van, de:  
Általános — disznó-ülés!

Tehát ill volt. Pajzán kobold,  
Ily incselgő, viddám, bohém,  
Amil dalolt és összehord,  
Hatolt, habár nem volt sovén.  
Énekelt ő a »Salmáról«,  
Hallottuk a »Kis herceget«,  
Egykének, láttuk, nem híve  
S »Abbáziba« vezetett . . .  
Dalt mondott a lányzobáról,  
Hol az »egér« jár, fut, szalad  
S az »Abbé«, már kissé nagy »Bé«  
Féltünk baj lesz, ha így halad . . .  
De folytató más czimeken:  
Voll »Allaló«, lágy ringató . . .  
— Zavar-rózsák az arcokon . . .  
Mamiák ajkán elhalt a szó . . .  
— Szóval volt szép meglepetés,  
Csak a sok alcím volt hibás,  
Közös címmel adhatta vón:  
Nemi felvilágosítás!

\*  
Száll, száll a méhecske,  
Nyáron döngicsél,  
A mit félrerakott,  
Télen abból él.

Jó Molnár Ferenc is  
Kaplárt fosztogat:  
Régi lépes méz volt,  
Nem új, amit ad!

\*  
De azért pompás volt,  
Kedves eggyveleg,  
Szellem és sziporka,  
Mind, amit cseveg!

Meg is jegyezte egy  
Lelkes embere:  
Nem csoda, látszik az:  
»Ördög« hozta le!

\*  
Hanem bármily derék legény,  
Fránya jó fiu,  
»Fogorvosi« tudományra  
Nem lehet hiu.

No mert hát fájdalom nélkül  
Ő se huz fogat:  
Kétszáz pengő egy estére,  
— Szűnkbe hasogát!

Még egy nóla csiklandja a  
Tollam hegyét:  
Kis Jacobi bemutatott  
Pompás zenét.

Csupa dallam, csupa érzés,  
Hangjai szívünkbe szállnak . . .  
Fő érdeme mégis: nem volt  
Szövege a — nótájának!

Gyutaos.

— **Személyi hírek.** Gróf Apponyi Géza főispán a vármegyei rendkívüli közgyűlés alkalmából, szerdától péntekig Szekszárdon tartózkodott. — Gróf Széchenyi Sándor vbtt., főrendiházi alelnök és Perczel Dezső vbtt. e hó 4-én, a közgyűlés napján szintén Szekszárdon időzött.

— **Kinevezések.** Gróf Apponyi Géza főispán a dr. Steinfeld Géza leköszönésével megüresedett kórházi orvos állásra dr. Dobresen Sándor orvost nevezte ki.

— **Csapó Jenő** szekszárdi posta segédtiszt, posta- és táviró segédellenőrré neveztetett ki. Ófelsége a király Rácz Ernő kassai kir. ügyész, Rácz József szekszárdi rendőralkapitány testvérbátyját kir. főügyész helyettesé nevezte ki.

A m. kir. pénzügyminiszter Simon Gyula szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatósági díjtalan számgyakornokot díjas gyakornokká nevezte ki.

— **Perczel Dezső felelőssége.** A pécsi kir. ítélőtábla megváltoztatta a szegszárdi törvényszék ítéletét és ehhez képest kimondotta, hogy Perczel Dezső volt házelnököt terhelik a darabont-szolgák fölfogadásának és alkalmazásának költségei és ezen címen 31,800 korona erejéig vagyoni felelősséggel tartozik; az eljárás törvényszékét pedig újabb szabályszerű érdemleges határozat hozatalára utasította.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Jankovics Dusan pancsovai törvényszéki betétszerkesztő irnokot a dunaföldvári kir. járásbíróshoz helyezte át.

A pénzügyminiszter Magyar Elek szekszárdi m. kir. adótitstet a tiszaroffi m. kir. adóhivatalhoz, a szekszárdi m. kir. adóhivatalhoz pedig Jáross Béla tiszafüredi adótitstet helyezte át.

#### — Iparhatósági megbizottak választása

**Pakson.** Megválasztottak: Flenger Lajos, Feld Jakab, Vajda Ignác, Forster Pál, Lengyel Gyula, Gerschneker János, Werli János, Pöhl József, Peczkai József, Berchsászi János, Resch Gyula, Krámer Izidor, Mayer Ferenc, ifj. Kalmár János, Iván Lajos, Csontos Árpád, Kiss József és ifj. Büttl János. A választást Becht Ödön szolgabíró vezette.

#### — Az epilepszia (nyavalyatörés) gyógyítása.

A világ legkiválóbb orvosai szüntelenül fáradoznak és kutatnak újabb és újabb gyógy módok után az emberiségre súlyos átokként nehezező betegségek ellen. E betegségek talán legborzalmasabbika az epilepszia. E bajban szenvedőknek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony módszert, amely már külföldön is méltó elismerésben részesült, alkalmaz gyógyosikerral. Ez orvos a Budapesten, Nagykorona-utca 18. sz. alatt lakó dr. Szabó B. Sándor, ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segítségével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

— **Választás.** A Roboz János elhalálozásával megüresedett tolnai adóügyi jegyzői állásra Tolna község képviselőtestülete a folyó hó 1-én megtartott választás alkalmával Tózsér Miklós tolnai községi irnokot választotta meg. Az új jegyzőben a község szorgalmas és képzett tisztviselőt nyert.

— **Új találmány.** Tauszig Ignác szekszárdi lakos egy elmés találmányra nyert szabadalmat. A találmánynak, mely egyszerű keretben rugókkal megerősített, zománczott számokkal jelzi az illető állomásról az egyes irányokba menő vonatok indulási idejét, az a célja, hogy az utazó közönség könnyen, kérdezősködés és utánjárás nélkül szerezhesen tudomást arról, hogy az általa használni kívánt vonat mikor indul. A kiválóan gyakorlati találmányt melyről Gelléri Mór kir. tanácsos, Thék Endre budapesti nagyiparos, Sztterényi József államtitkár és több magasabb rangú vasuti tisztviselő igen elismerőleg nyilatkozott, a feltaláló már benyújtotta a máv. igazgatóságához.

— **Hegyközségi gyűlés.** A bakta-bartinai hegyközség f. évi január hó 31-én tartotta meg a városház nagytermében évi közgyűlését. Kunczer János pénztárnoknak a számadások megvizsgálása után a felmentvényt megadták és egyben 100 korona tiszteletdíjat szavaztak meg neki. Bekes Mihály hegybíró indítványára a hegyközség területén lakó oly lakosok adóját, kiknek házukon kívül a hegyközség területén ingatlanuk nincs, leirta. Frey János korelnök elnökelte a tisztikar a következőképen alakult meg: hegybíró Pollermai Ferenc, II. bíró Koldeisz Mihály, pénztárnok Kunczer János, jegyző ifj. Falusy József, ellenőr Frey János és Neiner János. Választmányi tagok: Dr. Hangel Ignác, Kovács Dávid, Szondy István, Tóth Károly, Orbán Imre, Simon Takács Ferenc, Bekes Mihály, Frey Mátyás, Marth János, Steiner Ferenc Vesztergombi, Takler Ferenc, Steiner Ferenc Frey, Nagy János Prantner, Horváth József, Posta György, Vesztergombi Antal.

— **Eljegyzés.** Koncz Ferenc szekszárdi nyomdász eljegyezte Lengyel Siviát Szekszárdon.

Krámer József paksi nyersterménykereskedő eljegyezte Spitzer Sándor paksi kereskedő Terézke leányát.

Schád Gyula paksi védgáttársulati pénztárnok eljegyezte Hartmann Sziđk. a. Selmecbányáról.

Mészáros János győri kir. járásbírósi tisztviselő eljegyezte Schuler József nyug. bátaszéki tanító leányát, Teruskát.

— **A tisztviselőtelep terjedése.** Értesülésünk szerint Horváth József bartinai telektulajdonossal több tisztviselő megegyezett, miszerint ha elegendő jelentkeznek, egy a néhány igen szép és egészséges lakóházat fog építeni még ez év folyamán. Egy egy ház körülbelül 8000 koronába kerül.

— **Felolvasás.** Göde Lajos ref. hittanár segéd lelkész ma este 6 órakor folytatja a mult szombaton megkezdett, rendkívül érdekes szabad előadását a ref. olvasókörben. Az élet, halál problémáit fejtegeti újabb kutatók munkái nyomán, mély tartalmassága, filozofiai, illetve metafizikai fejtegetéseire különösen felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Államszámveteltani vizsga.** Keplinger Géza és Simon Gyula szekszárdi p. ü. ig. számgyakornokok az államszámveteltani államvizsgát a mult héten sikerrel tették Budapestben.

#### — Adományok a szekszárdi népkönyhára.

A népkönyhára adakoztak: Fischhof Károly Fia Szekszárd 10 kgr. rizs és 5 kgr. só, Adler N. János Szekszárd 10 korona. Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében halás köszönettel nyugtatom. Szekszárd, 1909 február 3-án. *Bezerédj Pál s. k.*

— **Megtagadott kérelem.** Szekszárd f. t. város képviselőtestülete tudvalevőleg 2 százalékos közisztasági és közegészségi illeték kivételére kért kormányhatósági engedélyt. A miniszter a kérelem teljesítését megtagadta, azért, mert szerinte ezek a kiadások a közpénztár terhére fedezendők.

— **Adomány.** A Tolnamegyei Takarékos és Hitelbank igazgatósága az 1908. évi nyerevényből a szekszárdi önkéntes tűzoltó egyletnek 20 koronát küldött, azon nemes szívű adományért ez uton is köszönetet mond a: parancsnokság.

A Tolnamegyei Takarékos és Hitelbank a Bezerédj István szobor-alap javára 100 koronát küldött a szekszárdi kaszinónak, mely ez uton mond az adományért köszönetet.

— **Falböck Róbert síremléke.** Többek érdeklődése és felszólítása folytán a közönség tájékozása céljából közlöm, hogy Falböck Róbert dunaföldvári születésű 48-as vörössapkás honvéhadnagy dunaföldvári síremlékére az 1908. március 15-én megkezdett gyűjtésemet 1908. október 21-én magam részéről már befejeztem s a gyűjtött 332 (haromszázharminckettő) koronát, illetve az erről szóló dunaföldvári takarékpénztári betétkönyvet s így a derék műkedvelők iratokkal ugyanaznap posta útján dr. Schöber László dunaföldvári ügyvédnek, mint ki engem a gyűjtésre annak idején felkért, a továbbiak vegett átadtam, illetve megküldöttem. Ez uton is fogadják újból hálás köszönetemet a nemeslelkű hazafiás adakozók. Dunaföldvár, 1909 január 30-án. *Vastagh Ferenc.*

— **Megismételt előadás.** A szekszárdi r. k. olvasókör derék műkedvelői mult vasárnapon és kedden, folyó hó 2-án ismételt előadták a »Cigány Panna« című népsziművet. A szereplők kitűnően megállták helyüket, a közönség a szósoros értelmében zsufolásig megtöltötte ismét a kör nagytermét s így a derék műkedvelők ismét teljes erkölcsi és anyagi sikert arattak. A főbb szereplők: Lengyel Sándorné, Hahn Annus, Fekete Annus és Gorove Ernike szép csokrokat, Új János pedig babékoszorut kapott. A keddi előadás után a kör megvendégelte a műkedvelőket.

— **Adomány a fogházi könyvtárra.** A tolna-némedi községi hitelszövetkezet a szekszárdi fogház könyvtárának gyarapítására 5 koronát adományozott és azt Fischer Imre kir. ügyésznek megküldötte.

— **Halálozás.** Plank József szekszárdi bognár f. hó 1-én 73 éves korában elhalt.

Lutzenburger József a Bonyhád-vidéki Takarékos és Gazdasági Bank igazgatósági tagja mult szombaton, Bonyhádon, elhalt. Temetése folyó hó 1-én ment végre nagy részvét mellett.

— **Népszövetségi gyűlések.** A **Katholikus Népszövetség** Pakson e hó 3-án a Kath. Körben alakuló gyűlést tartott. Streicher József apátplébános nyitotta meg a gyűlést és lelkes hangon ismertette az egyesület célját. Majd Tolnay Bertalan segédlelkész mondott beszédet. Az értekezlet ezután kimondta a Népszövetség paksi csoportjának megalakulását és igazgatóvá Streicher József apátplébánost, helyettes igazgatóvá Tolnay Bertalant választott meg. — **Gyulajon** január 24-én volt beszámoló értekezlet, melyen Fröhvirth Géza esperes-plébános és Kiss Pál községi jegyző tartottak beszédet. — **Závodon** vasárnap igen látogatott gyűlést tartott a Népszövetség, melyen Magyar Miklós esperes-plébános tartott lelkes beszédet.

— **Szakcsiak Szicília- és Kalabriáért.** A szakcsi róm. kath. plébánia templomban január 31-én 41 korona 57 fillér gyűlt össze a delolaszországi földrengés áldozatai részére.

— **Villamvilágítás Bátaszéken.** Az ármentesítő társulatnak félmillióra került óriási szivattyu-telepe van Bátán, 3 nagy gőzkazánal, amellyel 400 lóerőt képesek előállítani. A telep a mult évben is összesen 21 napig dolgozott. Egész éven át pihent. Fel lett vetve az az eszme, hogy nem lehetne-e ezen heverő, nagy tőkét Bátaszék villamos világítására felhasználni? A feladat műszakilag nagyon egyszerű. Bátaszék csak 11 kilométernyire van Bátától. Ma már hosszú vasutvonalakat tartanak fenn villamos üzemmel. A gondolat mindenesetre életrevaló és ajánljuk azt az illetőknek érett megfontolásába.

— **A Kaszinó estély jövedelme.** A február 1-én tartott Kaszinó-estély erkölcsi sikeréről lapunk más helyén számolunk be. A tiszta jövedelem minthogy bevételre még ezután is van kilátás, körülbelül 1,100 korona lesz.

**Tanítók személyi pótléka.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter leirt Tolnavármegye közigazgatási bizottságához, hogy évente áprilisban csakis 10 tanítót terjesszen fel felekezeti megosztás szerint személyi pótlék engedélyezéséért. A tanítók közül csakis a **legérdemesebbeket** ajánlja, mert e személyi pótlék az erdem kitüntető jutalmazása.

— **A pajkosság vége.** Majtán István 9 éves elemiskolás fiút f. hó 1-én Havas Ferenc II. oszt. tanuló oly erővel rugta meg, hogy a szerencsétlen gyermeket a kórházba szállították, ahol műtétet végeztek rajta.

— **Merész tolvaj.** Lévai József nagysárosi születésű, kaszinói házi szolga Szekszárdon f. hó 3-án beállított Elkán Ármán divatárú üzletébe cipőt venni. Az alku azonban nem sikerült s így Lévai cipő nélkül volt kénytelen a boltot elhagyni. Télen azonban nem járhatván cipő nélkül, az üzletből kijövet az ajtóra akasztott néhány pár cipőt elvitte. Elkán csak este vette észre a cipők eltűnését, gyanuja Lévaire irányult, akinél a csendőrség a cipőket az ágya alatt még is találta.

— **A csendőr támadói.** Baranyai Lajos paksi csendőr múlt hó 31-én délután a Lencse utcán hazafelé ment, amikor 30—40 főnyi legényrel találkozott, akik harmonik szó mellett óriási lármát csaptak. A csendőr csendre intette őket, de azok nem hallgattak rá, sőt támadólag léptek fel ellene, úgy hogy a csendőr oldalgyeiverével volt kénytelen védekezni, mi közben Jantner Jánost arcán kardjával súlyosan megsebesítette. Mikor a legények látták, hogy a csendőr nem veszi tréfára a dolgot szétfutottak.

## Fogorvos

Kovács J.

vasártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközölköztetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

## EGYLETEK, TARSULATOK.

### A Szekszárdi Kaszinó közgyűlése.

Vármegyénk első társas egyesülete, a Szekszárdi Kaszinó, a tagok élénk részvetele mellett január hó 31-én tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlést a tagok üdvözlése és a határozatképesség megállapítása után Simontsits Elemér ügyvezető igazgató megnyitván, előterjesztésére a közgyűlés vezetésére elnökül Kurcz Vilmos árvaszéki elnököt választották meg. Miután a jegyzőkönyv hitelesítésére Bodnár István és Boros Zoltán felkértek, Simontsits Elemér ügyvezető igazgató terjesztette elő a múlt évi működéséről szóló tüzetes és kimerítő jelentését. A jelentés részletesen kiterjeszkedik a kaszinó életének minden fontosabb mozzanatára. E szerint a rendes tagok száma volt az év elején 237, az év végén 243 rendes és 61 vidéki tag. A könyvtár Bezerédj Pál nagybecsű ajándékából, Jókai újabb műveinek sorozatával szaporodott. A költségvetésbe felvett összeget a könyvek javítása emésztette fel, mert sok tag kíméletlenül rongálja a könyveket, aminek az a következménye, hogy az újabb művek költség hiányában nem szerezhetők be. A tagok kényelmi igényeinek kielégítésére a múlt évben létesült a fehér-terem, új billiárd-asztal szereltetett be, a régi butort eladták s e helyett a folyó évben újat szereznek be. Itt a jelentés kitért a házi kezelésre, amelyet egy kis töredék csoda gyógyszerként ajánl évről-évre a kaszinó gyorsabb tempójú felvirágoztatására, kimutatja ennek hát-

rányait és az eddigi rendszer fenntartása mellett foglal állást. Különösen mély hatást tett a jelentésnek következő része:

»Egészen kétségtelen, hogy a mint egy kis számvetés után (a házi kezelés barátai) színtén meg fognak arról győződni, ami előttem már kétségtelen, hogy a házi kezelésből várható nagy jövedelem oda festett reménye csak chimera; a hiányzó jövedelmet nem pótolhatják másképp, mint a rendes tagok tagdíjainak felemelése után. Amde igen tisztelt közgyűlés, ha a házi kezelés behozatala, a kaszinó jelenlegi színvonalára a szesz italok kismértékben való kimerésének szintvonalára való lesüllyesztését jelenti, ha ez a kitűnő rendszer egymás között való összejöveteleinknek, eszmecseréinknek és barátságos érintkezéseink megannyi alkalmának kiküszöbölését eredményezi; ha ez a csodaszor bennünket vidéki tagjaink tiszteletreméltó társaságától is megfosztja s azt az egyesületet, mely ma előkelő hivatásának és nagyszabású anyagi vállalkozásának összes feltételeit duzzadó életerőben egyaránt bírja, összezsugorítja s ha végül érett megfontolás után elhatározott nagy vállalkozásunknak, mely évtizedeken keresztül ápolott törekvéseink és vágyaink megvalósulását jeleni, alapjait is megingatja, mert azon alternatíva elé állít bennünket, hogy vagy a tervet kell feladnunk, vagy magunkat kell új terhek vállalásával, tagdíj emelés formájában érzékenyen megadóztatnunk, kérdem, szabad-e azoknak, akik elismerik, hogy ez a kaszinó ma már valami egyéb, több, tekintélyesebb, előkelőbb, mint egy — borosó, akik ezen kaszinó egzisztenciájáért komolyan aggódnak és dolgoznak, a házi kezelés torz gondolatának kultuszát közönnnyel tekinteni?»

A közgyűlés zajos helyesléssel erősítette meg az itt elmondottakat igaz voltát. A jelentés további fejtegetése szerint a vagyoni helyzetet kedvezően befolyásolja, hogy a bérszerződések megújításánál az eddiginél 500 koronával magasabb hasznóbért ért el a kaszinó. Meg fogja azonban ingatni a kaszinó háztartásának egyensúlyát a városnak az a határozata, mely a pausal világítást megszünteti. Ezért az ügyvezető igazgató a város többi társas együletével karöltve mozgalmat fog indítani a pausal-világítás további engedélyezése iránt. Végül a jelentés elismeréssel emlékezik meg Rácz József pénztáros fáradhatatlan tevékenységéről. A jelentést a közgyűlés élénk helyeslés kíséretében tudomásul vette, az elhalt tagok elhunyt felett érzett részvételüket kifejezést adott és Rácz Józsefnek buzgalmáért, úgy Leopold Sándor indítványára Simontsits Elemérnek a kaszinó felvirágoztatására irányított fáradozásaiért elismerését fejezte ki.

Ezután Rácz József pénztáros terjesztette elő a kaszinó és az alapítványok számadását, úgy az 1909. évi költségelirányzatot, amelyeket múlt heti számunkban már tüzetesen ismerttünk. A közgyűlés mindkettőt változatlanul elfogadta.

Ezután következett a közgyűlés legnagyobb érdeklődést keltett része: a tisztújítás. A szavazás két bizottság előtt folyt. Az egyiknek elnökévé Alacs Zoltánt, tagjaivá Aldor Ödönt és dr. Mayer Gyulát, jegyzőjévé Beöthy Lászlót, a másiknak elnökévé Nits Istvánt, tagjaivá Tékus Vilmost és Steinfeld Bélát, jegyzőjévé Kenézy Lászlót választották meg. Az eredményt délután 4 óra után hirdette ki az elnök a következőkben: ügyvezető igazgató: Simontsits Elemér, h. igazgató a rendes tagok sorából: dr. Kramolin Gyula, a vidéki tagok sorából: Bezerédj Pál, háznagy: dr. Pesthy Pál, ügyész: dr. Örfly Gyula, pénztáros: Rácz József, könyvtáros: Holub János, jegyző: dr. Perczel Béla (új), választmányi tagok, a rendes tagok sorából: Agoston István 97, Bajó Pál 102, Beke Ferenc 105, Bodnár István 103, dr. Beöthy Károly 104, dr. Ery Márton 105, dr. Fent Ferenc 97, Fink Kálmán 67, Forster Zoltán 105, Hazslinszky Géza 88, dr. Herceg Gyula 105, Hoffmann Sándor 100, Kurcz Vilmos 101, Leopold Sándor 92, dr. Leopold Kornél 93, Mathis Kálmán 100, Molnár József 103, Örfly Lajos 104, dr. Szentkirályi Mihály 104, Salamon Iván 99, dr. Steiner Lajos 105, Tihanyi Domokos 105, Tóth Károly 99, Totth Ödön 96, Török Béla 97, Wigand János 90 szavazattal. A vidéki tagok sorából: Vilcek Sándor 104, Sass László 103, Sztankovics János 103, Jeszenszky Andor 103 szavazattal.

**A dalárda közgyűlése.** A szekszárdi dalárda, néhány évi szünetes után újra megkezdte működését, amelylyel hajdan a közönségnek sok gyönyörűséget, magának pedig országos hírt és dicsőséget szerzett. Boda Vilmos a dalárda elnöke múlt szombatra közgyűlésre hívta össze a dalárdát, amely dr. Jób Imre indítványára Boda Vilmost örökös diszelnöknek választotta

meg majd a tisztújítás során megválasztatták: elnökké: dr. Szentkirályi Mihály, alelnökké: Kovács Dávid, jegyzővé: dr. László Sándor, pénztárnokká: Molnár József, diszkarnagygyá: Klieber György, karnagyok: Linhardt Ignác, Moudry Hugó, Pigniczky Ferenc és Ketskés Győző. Választmányi tagok: Boda Vilmos, Tóth Károly, dr. Jób Imre, Dicity Lajos, Stockinger János, Nikitics Imre, ügyész: dr. Steiner Lajos, Dr. Szentkirályi Mihály elnök megköszönvén a megválasztásában megnyilvánult bizalmat, kérte a tagokat, hogy ne az ő hivatalos állása, ne is az ő személye, hanem a dalnak szeretete tartsa össze a dalárdát, amely így vissza fogja szerezni régi jó hírnevét.

## Muzeum, közintézetek ügyei.

**Muzeumi felolvasás.** F. hó 13-án Ács Lipót főgimn. tanár tart felolvasást „Szciliáról” 80 vetített kép kíséretében szemlélteti a gyönyörű sziget legszebb helyeit és legerdekebb műemlékeit. Így bemutatja Palermo-t, Monreale-t, Segestat, Sonuto-t, Girgeuti-t, Catania-t, az Atna-t, Syrakus-et, Taormina-t, és a rettenetesen elpusztított Messina-t. A felolvasás a rendes belépti díj mellett este fél 6 órakor kezdődik. F. hó 14-ikén este 6 órakor kiosztott ingyenes jegyek mellett ugyanazt.

## MULATSÁGOK.

**A pinchehelygörbői ipartestület** f. évi január hó 24-én tartotta meg tancvigalmát, amely ügy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. Pinchehely és környékének intelligenciája is a legnagyobb számban megjelent, ami fényes tanujele annak, hogy a pinchehelyi iparoság úgy a gazdasági, mint a társadalmi téren szépen megállja helyét. Felülfizettek: Niedermajer Gyula 2 kor., Németh Antal 1 kor., Hegedüs Mátyás 1 kor. 40 fill., ifj. Hajas János 1 kor., Schneller Alfréd 1 kor., Katz Miksa 20 fill., Stefanics Ferenc 60 fill., Wertheim József 1 kor., Hajdu János 1 kor., Losonczy Adolf 1 kor., Niedermajer Lajos 1 kor., Fodor József 2 kor., Bencze József 1 kor., Kohn Zsigmond 1 kor., Raksányi Zoltán 2 kor., Horváth Gyula 1 kor., dr. Zoltán Jenő 1 kor., Alter Lőrinc 1 kor., Heisler Sándor 1 kor., Schádl N. 1 kor., Mandl Mór 1 kor., Brukker Béla 60 fill., Gyulyás Arthur 1 kor., Sebók Illés 1 kor., Zsigmond Gyula 1 kor., Rosenfeld Mór 1 kor. Jegyeiket megváltották: Hernicz Jenő 2 koronával, Kircz Ede 2 koronával, kiknek ezuton is köszönetet mond az ipartestület.

## TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

**Ingyen népkönyvtár.** A m. kir. földművelésügyi miniszter a teveli iparosok és kereskedők társaskörének, a felsőregi gazdakörnek, továbbá a kisdorogi rk. olvasókörnek 100—100 kötetből álló ingyenes népkönyvtárt adományozott.

— **Uj tanítók Szakcsón.** Wolf János helyére, ki Magyarhertelenden kántortanító lett, Ginál József okl. tanító választott meg Nagymajtényből. — Mányok Ferenc osztálytanító betegsége miatt három hónap szabadságot kapott. Helyettes tanítónak Veréb István okl. tanítót alkalmazta az iskolaszék.

**Választás.** Tanner Bálintné felsőnői községi állandó menedékházvezetőnő Batonyára választott meg menedékházvezetőnővé.

**Ingyen foglalkoztató eszközök.** A gyulai állami óvoda számára ingyen foglalkoztató eszközök engedélyeztettek.

**Adomány.** Kunfy Károly földbirtokos a tolnai állami iskolába járó 3 szegény tanuló teli cipővel látott el.

**Szakfelügyelő.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a tolnamegyei összes polgári iskolák szakszerű megvizsgálásával az 1909—10 tanév végéig Gurgulits Antal, móri áll. polg. iskolai igazgatót bizta meg.

# SARKADI ANDOR

**SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-UTCA 648. SZÁM.** Raktáron tart mindenféle **mezőgazdasági és szőlészeti gépeket, zsákok, ponyvát** és műszaki cikkeket. A legjutányosabb ár mellett kedvező fizetési feltételek!

Tehát itt volt. Pajzán kobold,  
 Ily incselgő, vidám, bohém,  
 Amit dalolt és összehord,  
 Halott, habár nem volt sovén.  
 Énekelt ő a »Salmárolt«,  
 Hallottuk a »Kis herceget«,  
 Egykének, láttuk, nem híve  
 S »Abbáziába« vezetett...  
 Dall mondott a lányzóbaról,  
 Hol az »egér« jár, fut, szalad  
 S az »Abbé«, már kissé nagy »Bé«  
 Félünk baj lesz, ha így halad...  
 De folytatá más címeken:  
 Volt »Allaló«, lágy ringató...  
 — Zavar-rózsák az arcokon...  
 Manák ajkán elhalt a szó...  
 — Szóval volt szép meglepetés,  
 Csak a sok alcim volt hibás,  
 Közös címül adhatta vón:  
 Nemi felvilágosítás!

Szál, szál a méhecske,  
 Nyáron döngicsél,  
 A mil félrerakott,  
 Telen abból él.

Jó Molnár Ferenc is  
 Kaptárl fosztogat:  
 Régi lépes méz volt,  
 Nem új, amit ad!

De azért pompás volt,  
 Kedves egyveleg,  
 Szellem és színparka,  
 Mind, amit cseveg!

Meg is jegyezte egy  
 Leikes embere:  
 Nem csoda, látszik az:  
 »Ördög« hozta le!

Hanem bármily derék legény,  
 Fránya jó fiu,  
 »Fogorvosi« tudományra  
 Nem lehet hü.

No mert hát fájdalom nélküli  
 Ő se huz fogat:  
 Kétszáz pengő egy este,  
 — Szűnkbe hasogat!

Még egy nőla csiklandja a  
 Tollam hegyét:  
 Kis Jacobi bemulatott  
 Pompás zenél.

Csupa dallam, csupa érzés,  
 Hangjai szívünkbe szállnak...  
 Fő érdeme mégis: nem volt  
 Szövege a — nótájának!

Gyutaes.

— **Személyi hírek.** Gróf Apponyi Géza főispán a vármegyei rendkívüli közgyűlés alkalmából, szerdától péntekig Szekszárdon tartózkodott. — Gróf Széchenyi Sándor vbtt., főrendiházi alelnök és Perczel Dezső vbtt. e hó 4-én, a közgyűlés napján szintén Szekszárdon időzött.

— **Kinevezések.** Gróf Apponyi Géza főispán a dr. Steinfeld Géza leköszönésével megüresedett kórházi orvos állásra dr. Dobresen Sándor orvost nevezte ki.

— **Csapó Jenő** szekszárdi posta segédtiszt, posta- és táviró segédellenőrré nevezetett ki. Őfelsége a király Rácz Ernő kassai kir. ügyész, Rácz József szekszárdi rendőralkapitány testvérbátyját kir. főügyész helyettesé nevezte ki.

A m. kir. pénzügyminiszter Simon Gyula szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatósági díjtalan számgyakornokot díjas gyakornokká nevezte ki.

— **Perczel Dezső felelőssége.** A pécsi kir. ítélőtábla megváltoztatta a szegszárdi törvényszék ítéletét és ehhez képest kimondta, hogy Perczel Dezső volt házelnököt terhelik a darabont-szolgák fölfogadásának és alkalmazásának költségei és ezen címen 31,800 korona erejéig vagyoni felelősséggel tartozik; az eljárt törvényszéket pedig újabb szabályszerű érdemleges határozat hozatalára utasította.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Jankovics Dusan pancsovai törvényszéki betétszerkesztő irnokot a dunaföldvári kir. járásbíróshoz helyezte át.

A pénzügyminiszter Magyar Elek szekszárdi m. kir. adótitstet a tiszaroffi m. kir. adóhivatalhoz, a szekszárdi m. kir. adóhivatalhoz pedig Jáross Béla tiszafüredi adótitstet helyezte át.

— **Iparhatósági megbízottak választása Pakson.** Megválasztottak: Flenger Lajos, Feld Jakab, Vajda Ignác, Forster Pál, Lengyel Gyula, Gerschneker János, Werli János, Pöhl József, Peczkai József, Berchszási János, Resch Gyula, Krámer Izidor, Mayer Ferenc, ifj. Kalmár János, Iván Lajos, Csontos Árpád, Kiss József és ifj. Büttl János. A választást Becht Ödön szolgabíró vezette.

— **Az epilepszia (nyavalyatörés) gyógyítása.** A világ legkiválóbb orvosai szüntelenül fáradoznak és kutatnak újabb és újabb gyógy módok után az emberiségre súlyos átokként nehezező betegségek ellen. E betegségek talán legborzalmasabbika az epilepszia. E bajban szenvedőknek vigaszul szolgálhat azon értesülésünk, mely szerint egy magyar orvos e betegség ellen új és hatékony módszert, amely már külföldön is méltó elismerésben részesült, alkalmaz gyógysikerrel. Ez orvos a Budapesten, Nagykorona-utca 18. sz. alatt lakó dr. Szabó B. Sándor, ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segítségével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

— **Választás.** A Roboz János elhalálozásával megüresedett tolnai adóügyi jegyzői állásra Tolna község képviselőtestülete a folyó hó 1-én megtartott választás alkalmával Tózsér Miklós tolnai községi irnokot választotta meg. Az új jegyzőben a község szorgalmas és képzett tisztviselőt nyert.

— **Új találmány.** Tauszig Ignác szekszárdi lakos egy elmés találmányra nyert szabadalmat. A találmánynak, mely egyszerű keretben rugókkal megerősített, zománczott számokkal jelzi az illető állomásról az egyes irányokba menő vonatok indulási idejét, az a célja, hogy az utazó közönség könnyen, kérdezősködés és utánjárás nélkül szerezhesen tudomást arról, hogy az általa használni kívánt vonat mikor indul. A kiválóan gyakorlati találmányt melyről Gelléri Mór kir. tanácsos, Thék Endre budapesti nagyiparos, Szterényi József államtitkár és több magasabb rangú vasuti tisztviselő igen elismerőleg nyilatkozott, a feltaláló már benyújtotta a máv. igazgatóságához.

— **Hegyközségi gyűlés.** A bakta-bartinai hegyközség f. évi január hó 31-én tartotta meg a városház nagytermében évi közgyűlést. Kunczer János pénztárnoknak a számadások megvizsgálása után a felmentvényt megadták és egyben 100 korona tiszteletdíjat szavaztak meg neki. Bekes Mihály hegybíró indítványára a hegyközség területén lakó oly lakosok adóját, kiknek házukon kívül a hegyközség területén ingatlanuk nincs, leírta. Frey János korelnök elnökle alatt a tisztikar a következőképen alakult meg: hegybíró Pollermai Ferenc, II. bíró Koldeisz Mihály, pénztárnok Kunczer János, jegyző ifj. Faltsy József, ellenőr Frey János és Neiner János. Választmányi tagok: Dr. Hangel Ignác, Kovács David, Szondy István, Tóth Károly, Orbán Imre, Simon Takács Ferenc, Bekes Mihály, Frey Mátyás, Marth János, Steiner Ferenc Vesztergombi, Takler Ferenc, Steiner Ferenc Frey, Nagy János Prantner, Horváth József, Posta György, Vesztergombi Antal.

— **Eljegyzés.** Konez Ferenc szekszárdi nyomdász eljegyezte Lengyel Sylviát Szekszárdon.

Krámer József paksi nyersterménykereskedő eljegyezte Spitzer Sándor paksi kereskedő Terézke leányát.

Schád Gyula paksi védgáttársulati pénztárnok eljegyezte Hartmann Szidk. a. Selmecbányáról.

Mészáros János győri kir. járásbírósi tisztviselő eljegyezte Schuler József nyug. batuszéki tanító leányát, Teruskát.

— **A tisztviselőtelep terjedése.** Értesülésünk szerint Horváth József bartinai telektulajdonossal több tisztviselő megegyezett, miszerint ha elegendő jelentkeznek, egy a néhány igen szép és egészséges lakóházat fog építeni még ez év folyamán. Egy egy ház körülbelül 8000 koronába kerül.

— **Felolvasás.** Göde Lajos ref. hittanár segéd lelkész ma este 6 órakor folytatja a mult szombaton megkezdett, rendkívül érdekes szabad előadását a ref. olvasókörben. Az élet, halál problémáit fejtegeti újabb kutatók munkái nyomán, mely tartalmassága, filozofiai, illetve metafizikai fejtegetéseire különösen felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Államszámveteltani vizsga.** Keplinger Géza és Simon Gyula szekszárdi p. ü. ig. számgyakornokok az államszámveteltani államvizsgát a mult héten sikerrel tették Budapestben.

— **Adományok a szekszárdi népkönyhára.** A népkönyhára adakoztak: Fischhof Károly Fia Szekszárd 10 kgr. rizs és 5 kgr. só, Adler N. János Szekszárd 10 korona. Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében halás köszönettel nyugtatom. Szekszárd, 1909 február 3-án. *Bezerédj Pál s. k.*

— **Megtagadott kérelem.** Szekszárd r. t. város képviselőtestülete tudva tévőleg 2 százalékos köztisztviselési és közegészségi illeték kivételére kért kormányhatósági engedélyt. A miniszter a kérelem teljesítését megtagadta, azért, mert szerinte ezek a kiadások a közpénztar terhére fedezendő.

— **Adomány.** A Tolnamegyei Takarékos és Hitelbank igazgatósága az 1908. évi nyeresémből a szekszárdi önkéntes tűzoltó egyesületnek 20 koronát küldött, azon nemes szívű adományért ez uton is köszönetet mond a: parancsnokság.

A Tolnamegyei Takarékos és Hitelbank a *Bezerédj István* szobor-alap javára 100 koronát küldött a szekszárdi kaszinónak, mely ez uton mond az adományért köszönetet.

— **Falböck Róbert síremléke.** Többek érdeklődése és felszólítása folytán a közönség tájékozása céljából közlöm, hogy Falböck Róbert dunaföldvári születésű 48-as vörössapkás honvédhadnagy dunaföldvári síremlékére az 1908 március 15-én megkezdett gyűjtésemet 1908 október 21-én magam részéről már befejeztem s a gyűjtött 332 (haromszázharminckettő) koronát, illetve az erről szóló dunaföldvári takarékpénztári betétkönyvet az összes gyűjtésre vonatkozó iratokkal ugyanaznap posta útján dr. Schöber László dunaföldvári ügyvédnek, mint ki engem a gyűjtésre annak idején felkért, a továbbiak végett átadtam, illetve megküldöttem. Ez uton is fogadják újból halás köszönetemet a nemeslelkű hazafias adakozók. Dunaföldvár, 1909 január 30-án. *Vastagh Ferenc.*

— **Megismélt előadás.** A szekszárdi r. k. olvasókör derék műkedvelői mult vasárnapon és kedden, folyó hó 2-án ismételt előadták a »Cigány Panna« című népszínművet. A szereplők kitűnően megállták helyüket, a közönség a szószeres értelmében zsufolásig megtölte ismét a kör nagytermét s így a derék műkedvelők ismét teljes erkölcsi és anyagi sikert arattak. A főbb szereplők: Lengyel Sándorné, Hahn Annus, Fekete Annus és Gorove Ernieke szép csokrokat, Új János pedig babékoszorut kapott. A keddi előadás után a kör megvendégelte a műkedvelőket.

— **Adomány a foghazai könyvtárra.** A tolnamedei községi hitelszövetkezet a szekszárdi fogház könyvtárának gyarapítására 5 koronát adományozott és azt Fischer Imre kir. ügyésznek megküldötte.

— **Halálozás.** Plank József szekszárdi bográr f. hó 1-én 73 éves korában elhalt.

*Lutzenburger József* a Bonyhád-vidéki Takarékos és Gazdasági Bank igazgatósági tagja mult szombaton, Bonyhádon, elhalt. Temetése folyó hó 1-én ment végre nagy részvét mellett.

— **Népszövetségi gyűlések.** A *Katholikus Népszövetség* Pakson e hó 3-án a Kath. Körben alakuló gyűlést tartott. Streicher József apátplébános nyitotta meg a gyűlést és lelkes hangon ismertette az egyesület célját. Majd Tolnay Bertalan segédlelkész mondott beszédet. Az értekezlet ezután kimondta a Népszövetség paksi csoportjának megalakulását és igazgatóvá Streicher József apátplébánost, helyettes igazgatóvá Tolnay Bertalant választott meg. — *Gyulajon* január 24-én volt beszámoló értekezlet, melyen Fröhvirth Géza esperes-plébános és Kiss Pál községi jegyző tartottak beszédet. — *Závodon* vasárnap igen látogatott gyűlést tartott a Népszövetség, melyen Magyar Miklós esperes-plébános tartott lelkes beszédet.

— **Szakcsiak Szicília- és Kalabriáért.** A szakcsi róm. kath. plébánia templomban január 31-én 41 korona 57 fillér gyűlt össze a delolaszországi földrengés áldozatai részére.

— **Villamvilágítás Batuszéken.** Az armentesítő társulatnak félmillióba került óriási szivattyu-telepe van Batuszén, 3 nagy gőzkazánal, amellyel 400 lóerőt képesek előállítani. A telep a mult évben is összesen 21 napig dolgozott. Egész éven át pihent. Fel lett vetve az az eszme, hogy nem lehetne-e ezen heverő, nagy tőkét Batuszék villamos világítására felhasználni? A feladat műszakilag nagyon egyszerű. Batuszék csak 11 kilométernyire van Batuszától. Ma már hosszú vasutvonalakat tartanak fenn villamos üzemmel. A gondolat mindenesetre életrevaló és ajánljuk azt az illetőknek érett megfontolására.

— **A Kaszinó estély jövedelme.** A február 1-én tartott Kaszinó-estély erkölcsi sikeréről lapunk más helyén számolunk be. A tiszta jövedelem minthogy bevételre még ezután is van kilátás, körülbelül 1,100 korona lesz.

**Tanítók személyi pótléka.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter leirt Tolnavármegye közigazgatási bizottságához, hogy evenként áprilisban csakis 10 tanítót terjesszen fel felekezeti megosztás szerint személyi pótlék engedélyezéseért. A tanítók közül csakis a *legéremesebbeket* ajánlja, mert e személyi pótlék az erdem kitüntető jutalmazása.

— **A pajkosság vége.** Majtán István 9 éves elemiskolás fiút f. hó 1-én Havas Ferenc II. oszt. tanuló oly erővel rugta meg, hogy a szerencsetlen gyermeket a kórházba szállították, ahol műtétet végeztek rajta.

— **Merész tolvaj.** Lévai József nagysárosi születésű, kaszinói hazi szolga Szekszárdon f. hó 3-án beállított Elkán Armin divatárú üzletébe cipőt venni. Az alku azonban nem sikerült s így Lévai cipő nélkül volt kénytelen a boltot elhagyni. Télen azonban nem járhatván cipő nélkül, az üzletből kijövet az ajtóra akasztott néhány pár cipőt elvitte. Elkán csak este vette észre a cipők eltűnését, gyanúja Lévaire irányult, akinél a csendőrség a cipőket az ágya alatt meg is találta.

— **A csendőr támadói.** Baranyai Lajos paksi csendőr múlt hó 31-én délután a Lencse utcán hazafelé ment, amikor 30—40 főnyi legénygel találkozott, akik harmonikákkal és székkel együtt elmentek. A csendőr csendre intette őket, de azok nem hallgattak rá, sőt támadólag léptek fel ellene, úgy hogy a csendőr oldalfegyverével volt kénytelen védekezni, mi közben Jantner Janost arcán kardjával súlyosan megsebesítette. Mikor a legények látták, hogy a csendőr nem veszi tréfára a dolgot szelfutottak.

## Fogorvos

### Kovács J.

vásártér-utcai műtermében **hiányzó fogak pótlása, csapofogak, arany koronák és szápadlás nélküli fogak** (hidmunka) készíttette. **Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás** a legjobb módszer szerint eszközölték. — **Szegényeknek** rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

## EGYLETEK, TARSULATOK.

### A Szekszárdi Kaszinó közgyűlése.

Vármegyénk első társas egyesülete, a Szekszárdi Kaszinó, a tagok élenk részvetele mellett január hó 31-én tartotta évi rendes közgyűlést. A közgyűlést a tagok üdvözlése és a határozatképesség megállapítása után **Simontsits Elemér** ügyvezető igazgató megnyitván, előterjesztésére a közgyűlés vezetésére elnökül **Kurcz Vilmos** arvaszéki elnököt választották meg. Miután a jegyzőkönyv hitelesítésére **Bodnár István** és **Boros Zoltán** felkerettek, **Simontsits Elemér** ügyvezető igazgató terjesztette elő a múlt évi működésről szóló tüzetes és kimerítő jelentését. A jelentés részletesen kiterjeszkedik a kaszinó életének minden fontosabb mozzanatára. É szerint a rendes tagok száma volt az év elején 237, az év végén 243 rendes és 61 vidéki tag. A könyvtár **Bezerédj Pál** nagybecsű ajándékából, Jokai újabb műveinek sorozatával szaporodott. A költségvetésbe felvett összeget a könyvek javítása emésztette fel, mert sok tag kíméletlenül rongálja a könyveket, aminek az a következménye, hogy az újabb művek költség hiányában nem szerezhettek be. A tagok kényelmi igényeinek kielégítésére a múlt évben létesült a fehér-terem, új billiard-asztal szereztetett be, a régi butort eladták s e helyett a folyó évben újat szereztek be. Itt a jelentés kitért a házi kezelésre, amelyet egy kis töredék csoda gyógyszerként ajánl évről-évre a kaszinó gyorsabb tempójú felvirágoztatására, kimutatja ennek hat-

rányait és az eddigi rendszer fenntartása mellett foglal állást. Különösen mély hatást tett a jelentésnek következő része:

„Egészen kétségtelen, hogy a mint egy kis számvetés útján (a házi kezelés barátai) szintén meg fognak arról győződni, ami előttem már kétségtelen, hogy a házi kezelésből várható nagy jövedelem oda festett reménye csak chimera; a hiányzó jövedelmet nem pótolhatnák másképp, mint a rendes tagok tagdíjainak felemelése után. Amde igen tisztelt közgyűlés, ha a házi kezelés behozatala, a kaszinó jelenlegi színvonalának a szesz italok kismértékben való kimérésének színvonalára való lesüllyesztését jelenti, ha ez a kitűnő rendszer egymás között való összejöveleinknek, eszmecseréinknek és barátságos érintkezéseink megannyi alkalmának kiküszöbölését eredményezi; ha ez a csodaszor bennünket vidéki tagjaink tiszteltreméltó társaságától is megfoszt s azt az egyesületet, mely ma előkelő hívatásának és nagyszabású anyagi vállalkozásának összes feltételeit duzzadó életörében egyaránt bírja, összezsugorítja s ha végül érett megfontolás után elhatározott nagy vállalkozásunknak, mely évtizedeken keresztül ápolott törekvéseink és vágyaink megvalósulását jelenti, alapjait is megintatja, mert azon alternatíva elé állít bennünket, hogy vagy a tervet kell feladnunk, vagy magunkat kell új terhek vállalásával, tagdíj emelés formájában érzékenyen megadóztatnunk, kérdem, szabad-e azoknak, akik elismerik, hogy ez a kaszinó ma már valami egyeb, több, tekintélyesebb, előkelőbb, mint egy — *borosó*, akik ezen kaszinó egzisztenciájáért komolyan aggodnak és dolgoznak, a házi kezelés torz gondolatának kultuszát közönnnyel tekinteni?»

A közgyűlés zajos helyesléssel erősítette meg az itt elmondottakat igaz voltát. A jelentés további fejtegetése szerint a vagyoni helyzetet kedvezően befolyásolja, hogy a bérszerződések megújításánál az eddiginél 500 koronával magasabb haszonbért ért el a kaszinó. Meg fogja azonban ingatni a kaszinó háztartásának egyensúlyát a városnak az a határozata, mely a pausal világítást megszünteti. Ezért az ügyvezető igazgató a város többi társas egyleteivel karöltve mozgalmat fog indítani a pausal-világítás további engedélyezése iránt. Végül a jelentés elismeréssel emlékezik meg **Rácz József** pénztáros fáradhatatlan tevékenységéről. A jelentést a közgyűlés élénk helyeslés kíséretében tudomásul vette, az elhalt tagok elhunytá felett ezert részvetének kifejezést adott és **Rácz József**nek buzgalmaért, úgy **Leopold Sándor** indítványára **Simontsits** Elemérnek a kaszinó felvirágoztatására irányított fáradozásaiért elismerését fejezte ki.

Ezután **Rácz József** pénztáros terjesztette elő a kaszinó és az alapítványok számadásait, úgy az 1909. évi költségeloirányzatot, amelyeket múlt heti számunkban már tüzetesen ismertettünk. A közgyűlés mindkettőt változatlanul elfogadta.

Ezután következett a közgyűlés legnagyobb érdeklődést keltezt része: a tisztújítás. A szavazás két bizottság előtt folyt. Az egyiknek elnökévé **Alacs Zoltán**, tagjaivá **Áldor Ödönt** és dr. **Mayer Gyulát**, jegyzőjévé **Beöthy Lászlót**, a másiknak elnökévé **Nits Istvánt**, tagjaivá **Tékus Vilmost** és **Steinfeld Bélát**, jegyzőjévé **Kenézy Lászlót** választották meg. Az eredményt délután 4 óra után hirdette ki az elnök a következőkben: ügyvezető igazgató: **Simontsits Elemér**, h. igazgató a rendes tagok sorából: dr. **Kramolin Gyula**, a vidéki tagok sorából: **Bezerédj Pál**, háznagy: dr. **Pesthy Pál**, ügyész: dr. **Örffy Gyula**, pénztáros: **Rácz József**, könyvtáros: **Holub János**, jegyző: dr. **Perczel Béla** (új), választmányi tagok, a rendes tagok sorából: **Agoston István 97**, **Bajó Pál 102**, **Beke Ferenc 105**, **Bodnár István 103**, **dr. Beöthy Károly 104**, **dr. Ery Márton 105**, **dr. Fent Ferenc 97**, **Fink Kálmán 67**, **Forster Zoltán 105**, **Hazslinszky Géza 88**, **dr. Hecceg Gyula 105**, **Hoffmann Sándor 100**, **Kurcz Vilmos 101**, **Leopold Sándor 92**, **dr. Leopold Kornél 93**, **Mathis Kálmán 100**, **Molnár József 103**, **Örffy Lajos 104**, **dr. Szentkirályi Mihály 104**, **Salamon Iván 99**, **dr. Steiner Lajos 105**, **Tihanyi Domokos 105**, **Tóth Károly 99**, **Tóth Ödön 96**, **Török Béla 97**, **Wigand János 90** szavazattal. A vidéki tagok sorából: **Vilcek Sándor 104**, **Sass László 103**, **Szankovics János 103**, **Jeszenszky Andor 103** szavazattal.

**A dalárda közgyűlése.** A szekszárdi dalárda, néhány évi szünetes után újra megkezdte működését, amelylyel hajdan a közönségnek sok gyönyörűséget, magának pedig országos hírt és dicsőséget szerzett. **Boda Vilmos** a dalárda elnöke mult szombatra közgyűlésre hívta össze a dalárdát, amely dr. **Jób Imre** indítványára **Boda Vilmost** örökös diszelnöknek választotta

meg majd a tisztújítás során megválasztottak: elnökké: dr. **Szentkirályi Mihály**, alelnökké: **Kovács Dávid**, jegyzővé: dr. **László Sándor**, pénztárnokká: **Molnár József**, diszkarnagygyá: **Kliber György**, karnagyok: **Linhardt Ignác**, **Moudry Hugó**, **Pigniczky Ferenc** és **Ketskés Győző**. Választmányi tagok: **Boda Vilmos**, **Tóth Károly**, dr. **Jób Imre**, **Dicenty Lajos**, **Stockinger János**, **Nikitics Imre**, ügyész: dr. **Steiner Lajos**, Dr. **Szentkirályi Mihály** elnök megköszönvén a megválasztásában megnyilvánult bizalmat, kérte a tagokat, hogy ne az ő hivatalos állása, ne is az ő személye, hanem a dalnak szerete tartsa össze a dalárdát, amely így vissza fogja szerezni régi jó hírnevét.

## Muzeum, közintézetek ügyei.

**Muzeumi felolvasás.** F. hó 13-án **Ács Lipót** főgimn. tanár tart felolvasást „Szicília”-ról 80 vetített kép kíséretében szemlélteti e gyönyörű sziget legszebb helyeit és legérdekesebb műemlékeit. Így bemutatja Palermo-t, Monreale-t, Segestat, Sonuto-t, Girgeuti-t, Catania-t, az Atna-t, Syrakus-et, Taormina-t, és a rettenetesen elpusztított Messina-t. A felolvasás a rendes beletti díj mellett este fél 6 órakor kezdődik. F. hó 14-én este 6 órakor kiosztott ingyenes jegyek mellett ugyanazt.

## MULATSÁGOK.

**A pincehelygörbői ipartestület** f. évi január hó 24-én tartotta meg tancvigalmát, amely úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. Pincehely és környékének intelligenciája is a legnagyobb számban megjelent, ami fényes tanujele annak, hogy a pincehelyi iparosság úgy a gazdasági, mint a társadalmi téren szépen megállja helyét. Felülfizettek: **Niedermajer Gyula 2 kor.**, **Németh Antal 1 kor.**, **Hegedüs Mátyás 1 kor.** 40 fill., ifj. **Hajas János 1 kor.**, **Schneller Alfréd 1 kor.**, **Katz Miksa 20 fill.**, **Stefanics Ferenc 60 fill.**, **Wertheim József 1 kor.**, **Hajdu János 1 kor.**, **Losonczy Adolf 1 kor.**, **Niedermajer Lajos 1 kor.**, **Fodor József 2 kor.**, **Bencze József 1 kor.**, **Kohn Zsigmond 1 kor.**, **Raksányi Zoltán 2 kor.**, **Horváth Gyula 1 kor.**, **dr. Zoltán Jenő 1 kor.**, **Alter Lőrinc 1 kor.**, **Heisler Sándor 1 kor.**, **Schädl N. 1 kor.**, **Mandl Mór 1 kor.**, **Brukker Béla 60 fill.**, **Gyulácsy Arthur 1 kor.**, **Sebők Illés 1 kor.**, **Zsigmond Gyula 1 kor.**, **Rosenfeld Móricz 1 kor.** Jegyeiket megváltották: **Hernicz Jenő 2 koronával**, **Kircz Ede 2 koronával**, kiknek ezuton is köszönetet mond az ipartestület.

## TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

**Ingyen népkönyvtár.** A m. kir. földművelésügyi miniszter a teveli iparosok és kereskedők társaskörének, a felsőregi gazdakörnek, továbbá a kisdorogi rk. olvasókörnek 100—100 kötetből álló ingyenes népkönyvtárt adományozott.

— **Uj tanítók Szakcsón.** Wolf János helyére, ki Magyarhertelenden kántortanító lett, **Ginál József** okl. tanító választott meg Nagymajtényből. — Mányok Ferenc osztálytanító betegsége miatt három hónap szabadságot kapott. Helyettes tanítónak **Veréb István** okl. tanítót alkalmazta az iskolaszék.

**Választás.** Tanner Bálintné felsőnői községi állandó menedékházvezetőnő Batonyára választott meg menedékházvezetőnővé.

**Ingyen foglalkoztató eszközök.** A gyulai állami óvoda számára ingyen foglalkoztató eszközök engedélyeztettek.

**Adomány.** Kunfy Károly földbirtokos a tolnai állami iskolába járó 3 szegény tanuló teli cipővel látott el.

**Szakfelügyelő.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a tolnamegyei összes polgári iskolák szakszerű megvizsgálásával az 1909—10 tanév végéig **Gurgulits Antal**, móri áll. polg. iskolai igazgatót bizta meg.

# SARKADI ANDOR

**SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-UTCA 648. SZÁM.** Raktáron tart mindentféle **mezőgazdasági és szőlészeti gépeket, zsákok, ponyvát** és műszaki cikkeket. A legjutányosabb ár mellett kedvező fizetési feltételek!

**Tanítóválasztás.** Schwartz Ádám izményi ág. hitv. ev. tanító a budapesti prot. árvaházba választott meg tanítónak.

## PÉNZINTEZETEK.

Rovatvezető: Schneider János.

### A Szegezárdi Takarékpénztár közgyűlése.

A Szegezárdi Takarékpénztár Tolnavár-megye legrégebbi pénzügyintézete folyó hó 4-én tartotta szokásos évi közgyűlést. A határozatképesség konstataciója után a részvényesek közfelkiáltással Boda Vilmos részvényest választották meg a gyűlés vezetésére elnökül. Jegyzőkönyv hitelesítőként pedig Leopold Sándort és László Lajost. Az igazgatóság szépen kidolgozott jelentését Steiner Lajos dr. igazgatósági tag olvasta fel. A jelentés legelőször is az 1907-ben kezdeményezett s 1908-ban befejezett részvény-kibocsátás örvendetes eredményét ismerteti. — Az 510 koronás árfolyamban kibocsátott 800 darab új részvényért 408.000 korona folyt be, a melyből levonva 1572 kor. 07 fillér kibocsátási költséget, a fennmaradó 406.247 kor. 93 fillért a következő alapok dotálására fordították: az alapítókéhez csatoltak 160.000 koronát, mely így 400.000 korona lett; a rendes tartalékalaphoz 160.000 koronát, mely így 321.765 kor. 96 fillérre szaporodott; a rendkívüli tartalékalaphoz 80.000 koronát, miáltal az 137.000 koronára növekedett, az osztalékalaphoz 6247 kor. 93 fillért, mely által ennek főösszege 28.247 kor. 95 fillér, vagyis, ha mindehhez hozzászámítjuk az intézet 17.890 kor. 16 fillér értékpapír és 118.890 korona 12 fillér nyugdíjalapját, a takarékpénztár saját vagyona, nem számítva az 1908. évi üzleti nyeresémet, **1,023.713 korona 19 fillér.**

A jelentés ezután kiemeli, hogy a nagy pénzügyintézeteknek mult évben pár hónapig fennállott kartellje, a pénzpiac feszültsége, az értékpapírok árfolyambonyatlása, mivel az intézet kellő pénzzel rendelkezett, a Szegezárdi Takarékpénztárral egyáltalán nem, de annyiban még haszonnal is járt, hogy több vidéki pénzügyintézet fordult ide váltói értékesítése végett. A gazdasági termények nehezebb értékesítése legfeljebb a kamatfizetéseknek eredményez valamivel nagyobb hátralékot, de ezt az üzletágainak emelkedése is megokolja.

Bátán és Kölesden ügynökségeket állított az intézet.

A betétállomány a mult évihez képest 1483 kor. 81 fillér, a gyümölcsöző kihelyezés pedig 351.113 korona 37 fillér emelkedést mutat.

Veszteség az elmúlt évben az intézetet nem érte, csak az értékpapírok árfolyamánál, de ezt az 5866 kor. 32 fillért az értékpapír tartalékalapból már le is irták. A tiszta nyereség **152.862 kor. 51 fillér,** vagyis a mut évi nyeresémet a körülmények üzleti élelmességén kívül, a visszamaradt s az intézet igazgatósága által értékesített részvények után befolyt 8850 kor. 04 fillér nyereség s a népbanktól nyert üzletrész idézte elő.

A jelentés ezután előterjesztette a lapunkban már ismertetett felosztási tervet s javasolta, hogy az evközben már kiosztott 165 koronán felül még 1810 korona osztásuk szétjótékony célokra, s hogy az osztalék részvényenként 35 koronában állapíttassék meg.

A közgyűlés úgy az igazgatóságnak iménti, valamint a felügyelő-bizottságnak Szondy István felügyelő-bizottsági elnök által felolvasott jelentését tudomásul vette, nekik a felmentést megadta s részükre előbb Boda Vilmos, majd Spányi Leó indítványára bizalmat és köszönetet szavazott.

Özv. Fördös Vilmosné kérelmére a közgyűlés 700 korona elévült betétet — méltányossági szempontból és humanitáristól vezéreltetve, visszautalványozott.

Miután az igazgatóság és felügyelő-bizottság mandátuma lejárt, a közgyűlés a régi igazgatóság tagjait: *Orffy* Lajost, *Hayt* Gábort, dr. *Steiner* Lajost, *Leicht* Lajost és *Tóth* Károlyt közfelkiáltással újból megválasztotta. A felügyelő-bizottság tagjai: *Szondy* István, dr. *Dragits* Imre és *Mehrwerth* Ferenc lettek. Az igazgatóság nevében *Orffy* Lajos, a felügyelő-bizottság nevében pedig *Szondy* István mondott a kitüntető bizalomért köszönetet.

Ezzel a közgyűlés az elnöklő Boda Vilmos elnökével véget ért.

### A Szegezárdi Népbank 37. évi mérlege.

A Szegezárdi Népbank 37-ik évi mérlege bár nem oly jó, mint a mult évi, azért a szigorú kritika alkalmazásával jelezhetjük azt is, hogy ezen látszólagos visszaesés tulajdonképpen a legszebb dicséret. Mert szerintünk nem akkor felel meg az önszegélyző szövetkezet céljának, rendeltetésének, amikor nagy nyereséget mutat ki, hanem akkor, midőn a hozzá forduló kismembert a legmersekeltebb kamatláb mellett s giti. Ezen kötelességének a váltásos pénzügyviszonyok között a Szegezárdi Népbank hosszú multjához illő és az alapszabályokban lefektetett szellemnek megfelelőleg járt el. Akkor, amikor nagy pénzügyintézetek 7—8 százalékos visszelszámítási kamatlábat fizettek, a Népbank a régi kölcsönei után fentartotta a 6 százalékos kamatlábat és csak a rossz viszonyok közt folyósított kölcsönöknek alkalmazta a 7 százalékos. Ennek, az önszegélyezés nemes eszméjének teljesen megfelelő eljárás okozta, hogy az 1907. évi nyereséggel szemben az 1908. évi 3038 korona 74 fillér esést mutat és hogy a mult évben feloszló csoport 145 korona 40 fillérrel szemben az 1909 évben kiírtetésre kerülő csoport 1—1 betétjére csak 144 korona 40 fillér fizethető ki, bár ugy a betetek száma, mint a forgalom emelkedést mutat. A betetek száma 3830 emelkedést mutat, a forgalom 79816 korona nagyobb, mint 1907. évben. Kihitelezések 41225 korona, emelkedtek. A mérleg főbb adatai a következők. Összes vagyon 1.272.115 korona 11 fillér, amelyből személyhitel kötelezvényekben 890.238 kor., jelzáloghitel kötelezvényekben 159.286 korona van elhelyezve. Az évtársulatok vagyona 1.170.554 korona 34 fillér, nyugdíjalap 40.944 korona 52 fillér és veszteségek fedezeti alapja 5781 korona 62 fillér. A feloszló csoport vagyona az 1908. évi nyereséggel 305.778 korona 56 fillér, amelyből egy-egy betétre 144 korona 40 fillért fizetnek. A tiszta nyereség 49.325 korona 36 fillér, amelynek felosztása tárgyában a következő javaslat terjesztetik a folyó hó 7-én tartandó közgyűlés elé. A csoportok tőke számláira vitessek át 44.542 korona 50 fillér. Veszteségek tartalékalapjára 772 korona 20 fillér, intézeti házalapra 772 korona 20 fillér, nyugdíjalapra 1758 korona 70 fillér és tisztviselők jutalékul fizetessék ki 1479 korona 76 fillér.

### A Dunaföldvári Polgári Takarékpénztár III-ik évi mérlege

A lassú, de egészséges és biztos fejlődés képét mutatja a Dunaföldvári Polgári Takarékpénztár 3-ik évi mérlege.

Az 1907. évi 11.6J2961 kor. 28 fillér forgalom 12.532549 kor. 16 fillérre emelkedett. A kihelyezéseknek a váltótárca 95.177 korona 81 fillérrel emelkedett, az intézet iránti bizalom fokozódásának képét tárja elénk a betétállomány 361748 kor. 18 fillérről 449.995 kor. 36 fillérre vagyis 87.247 kor. 18 fillérrel való szaporodása. Az üzleti év nyeresége, dacára a váltóknál jelentkező és leírt 3800 kor. veszteségnek 18.988 kor. 82 fillér, tehát 9255 kor. 18 fillérrel több, mint az 1907 évben s így annak dacára, hogy a részvényesek osztaléka 1 koronával emeltetett és a tartalékalapra az alapszabályszerűn felül meg 2601 kor. 12 fillér fordított, az igazgatóság is részesült jutalékban, amelyről a multban az intézet szilárdításának céljából lemondott.

A mérleg főbb adatai a következők. Összes vagyon 1.002.945 korona 93 fillér, amelyből váltóknál 772.861 korona 26 fillér, kötelezvény-kölcsönökön 53.516 korona 90 fillér, ingatlanokban 73.546 korona 68 fillér, folyószámlára 39.699 korona 15 fillér van elhelyezve. Az intézet alapítókéje 200.000 korona, tartaléktőkéje 5700 korona, amely a nyereség felosztás szerint 10.200 koronára szaporodott. Betét-állomány 449.995 korona 36 fillér, folyó számlán 17.420 korona 79 fillér. Visszelszámítási hitel 294.184 korona 70 fillér vétetett igénybe. A nyeresémet felosztására vonatkozólag a következő javaslatot terjesztette az igazgatóság a közgyűlés elé. Osztalékban fizetessék ki 11 koronánként 11.000 korona, tartalékalapra adassék 4500 korona, igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők jutalékára 3038 korona 20 fillér, jótékony célra 190 korona, 1909. évre vitessek át 386 korona 47 fillér.

**A paksvidéki takarékpénztár közgyűlése.** A Paksvidéki Takarékpénztár 1909 évi február hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlést. Az igazgatóság, felügyelő-bizottság jelentései, a számadások és a felosztási tervet egyhangú tudomásul vétele után *Horváth* Sándor elnök tiszt-

ségéről végleg lemondott s megköszönte az eddig benne helyezett bizalmat.

*Rabinek* Pál vezérigazgató szép szavakkal méltatta a távozó elnök 10 éves eredményes működését és indítványára a közgyűlés a távozó elnök lemondását mély sajnálattal vette tudomásul s érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítette.

Ezután ugyancsak a vezérigazgató ajánlatára a közgyűlés *Madi Kovács* István nyug. miniszteri tanácsost egyhangú lelkesedéssel elnökké választotta. Az új elnök székfoglalójában szép szavakban köszönte meg az iránta nyilvánult osztatlan bizalmat, kérte az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjait, hogy eme díszes állásában őt támogassák, hogy a hozzá fűzött várakozásoknak megfelelőhessen.

Következett az igazgatóság és felügyelő-bizottsági tagok választása, a volt tagok újból megválasztattak, a megüresedett két igazgatósági tagsági helyre közfelkiáltással egyhangúlag *Rassovszky* Julián főszolgabíró és *Wertheim* Zsigmond földbirtokos részvényesek választottak meg. A közgyűlés ezután az elnök elterése mellett feloszlott.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

**Potyondi György** urnak. Hozzánk intézett becses levele semmi ténybeli körülményt nem hoz fel, amely megerősítene, hogy az ottani bíró- és előjáróválasztás nem a legnagyobb rendben ment volna végbe, sőt egyenesen megerősíti a már elmondottakat. Ezért nem kívánunk az ügyvel tovább foglalkozni, Konstatajuk tehát, hogy az ön eljárása teljesen korrekt volt, hagyjuk ezért a felelősség elbírálását a felelős hatóságra.

**B. Ferencné** Bonyhád. Jövő számban.

## Eladó urilak Baracson.

Fehérmegyében, országut mellett, közel Dunaföldvárhoz. 7 szoba, konyha mellékhelyiségekkel, nagy pince és istálló, kocsiszin, 3 hold kerttel tetszés szerinti mennyiségű kitűnő szántófölddel, előnyös feltételekkel eladó a dunaföldvári takarékpénztárnál, Dunaföldváron. — **Az ingatlan azonnal átvethető.**

## Eladó bikák és kanok.

A **kajmádi** gazdaságban köztenyésztésre kiválóan alkalmas, tenyészigazolvánnyal ellátott **piros-tarka bikák** és tisztavérű mangolica **fiatal tenyészkanok** eladók. Tudakozódhatni az intézőségnél: **Kajmád, u. p. Tolna:**

560 sz.  
kv. 1909.

### Árverési hirdetmény.

A szegezárdi kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy  $\frac{1}{2}$  részben *Fekete* Istvánné *Törköly* Éva,  $\frac{1}{2}$  részben *Navreczki* Istvánné *Molnár* Erzsébet tulajdonát képező a siogárdi 832. szíjtkvhen 1 sor 301 hrsz. 368., 369. népsz. 2. ház, udvar és kertből álló ingatlanok *Fekete* Istvánné tulajdonostárs kérelmére 764 kor. kiküldési árban 1909. évi március hó 29. napján d. e. 10 órakor **Siogárd körszékházánál** megtartandó végrehajtási árverés joghatályával bíró árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiküldési ár 10%-át, vagyis 78 kor. 40 fill. készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bíróságnál való elhelyezést igazoló elismervényt átszolgáltatni.

A kiküldési árnál magasabb ígértet tevő árverező, ha többet ígért senki sem akar, köteles nyomban a kiküldési ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-ára kiegészíteni, ennek elmulasztása esetén ígértet figyelmen kívül marad s a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet. A kiküldési ár  $\frac{1}{2}$ -ánál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adatik.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az árverés napjától számítva az első részletet 30, a második részletet 60, a harmadikat 90 nap alatt minden részlet után az árverés napjától számítva 5% kamatokkal a szegezárdi m. kir.

adóhivatal mint bírói letétpénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Ezen árverési hirdetés kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen bíróság mint tkvi hatóságánál, ugy Szekszárd város és Sióagárd község előljárási hatóságánál tekinthetők meg.

Szekszárd, a kir. tvszék mint tkvi hatóságánál 1909 évi január hó 18.

Dr. GYENES,  
kir. t vszéki bíró.

**Fa-árjegyzék**

a tolnai erdőirtási vállalatától 15-52

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként	34.-
Szilgömb	30.-
Tölgyhasáb	31.-
Lágyhasáb	22.-
Lágygömb	19.-

Házhoz szállítva saját kocsimmal K 1.40 az újvárosi új temető melletti fatelepről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a nagytözsében és Szabó Emil újvárosi kereskedőnél.

**Monogrammok**

himzéshez, egyszerű és diszes kivitelben, jutányos áron kapható

**SINGER MÓR**

látszerész, vésnök és himzőminta készítőnél

Szekszárd, Casino-bazárépület. 4-5

Előnyömdák olcsón berendeztetnek

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

**NE TÖRJE A FEJÉT  
alkalmi ajándék**

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

**fénykép,**

mely az egész megyében csakis

**Kiss Jenő**

„Kossuth” műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 651.

A legszebb kivitelben készülnek:  
Medaillonok, nagytások, olaj és aquarell festmények.

Állandóan fűtött terem.

Sikerért kezeskedem

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézeltő és gallér-bobozók fényképpel.

**Üzlet megnyitás.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint Szekszárdon, Széchenyi-utca 140. szám alatt (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

**butor üzletet**

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét ugyanazon házban levő asztalosműhelyemre, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok.

Főtörekvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, kérem szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

**Laskó Károly**

asztalos és butorraktáros.

121-908.

8-52

**Fischl Lajos** butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai” kereskedő társaságban dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalonébédő- és irtórendezőkből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

**Találmányok**

szabadalmazása vagy értékesítése előtt ugy Magyarországon mint bármely külföldi államban, forduljon a

**„Szabadalmi Ujság”**

szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatvány-számát. 18-2

Ideális arcz-crème a zsirtalan  
**DIANA ARCZKENŐCS**

nappali használatra.  
Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

**DIANA ARCZKENŐCS**

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

**Diana hölgypor 1 kor.**

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 3-27

**LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA**  
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT  
**MILLENNIUM**  
**TELEP**  
**NAGYŐSZ**  
TORONTÁL M.



TERJEDELME 500 KAT.HOLD  
KÉSZLET SOK MILLIO  
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM NEM A MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Szám: 897/1909.

Tolnavármegye alispánjától.

**Hirdetmény.**

Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.-c.-kel közöti építkezésekre engedélyezett hitel terhére Tolnavármegyében a kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi január hó 12-én kelt 104331/1908. számú rendeletével a hidjaapáti-szedres-medinai törvényhatósági közut 0-6 635 km. szakaszának kiépítési munkálatait a köanyagok vasuti szállításának és a kisajátítási költségeken kívül 74095 K 70 fillér erejéig engedélyezte.

A fentemlített utépitkezési munkálatok vállalat útján történő kivitelének biztosítása céljából az 1909. évi február hó 13-ik napjának délelőtti 11 órájára Tolnavármegye alispánjának hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó szabályszerűen kiállított, sértetlen borítékba helyezték zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig annyival inkább igyekezzenek hozzám beadni, mivel a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat borítékjának felirata a következő kell, hogy legyen: »Ajánlat a 897/alisp. 909. számú versenytárgyalásra kiírt hidjaapáti-szedres-medinai törvényhatósági közut vállalat útján kiépítendő munkálataira.»

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt s az engedélyezett költségösszeg 5 % ának megfelelő bánatpénznek a szekszárdi adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő.

Miután a kő és kavicsszállítás vasuti fuvardíjakat a vármegye közvetlenül maga fogja fizetni, ezeknek a kombinációjával ajánlatot tenni nem lehet.

Azon esetre, ha ajánlattevő a költségvetésben előírt alapkö és zuzott kavicsból eltérő anyagot akar szállítani, ezen esetben a szállítani szándékoló kő két darab szabályszerű mintáját és az erre vonatkozó szilárdsági és egyéb bizonyítványokat a szekszárdi államépítészeti hivatalnál bemutatni vagy az ajánlathoz csatolni köteles.

Az ajánlatok elfogadása fölött a kereskedelemügyi miniszter ur határoz végérvényesen: ennek folytán a kereskedelemügyi miniszter ur fentartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlati összegre, az ajánlatok között szabadon választhasson.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Szekszárd, 1909. évi január hó 21-én.

Az alispán helyett:

**Forster Zoltán, főjegyző.**

**Kossuth Ferencz levele!**

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csúszos bántalmaknál az „INDASZESZ“ bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.“

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

**INDASZESZ**

gyógyfű sóborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít, Megóvja a testet a hideg káros betolyásától. Massagehoz (gyuró-kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer eszű, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagatás és mindennemű meghülésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ“ össze nem tévesztendő más sóborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ“ székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmulhatatlan gyógyszer-különlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országokban mindenütt Főlerakat: Szekszárdon, Miklós Aladár drogeriájában. (5-10).

**Egy butorozott szoba**

kiadó. — Cim megtudható a kiadóhivatalban. 1-2

A tisztviselőtelepen

**egy ház eladó**

Bővebbet: Schwirián Józsefnél. 1-3

**Grammofon kedvelők  
figyelmébe!**

Bármely gyártmányu dupla (két oldalu) lemezt 1 kor. 50 fillér ráfizetéssel

uj lemezre átcserélek.

Óriási lemez választék. Grammofonok mélyen leszállított árban beszerezhetők

**F e k e t e H u g ó**

rövidáru, szabócikkek, ajándék- és dísz tárgyak raktárában

**SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.**

94/909. szám.

**Hirdetmény.**

Tolnavármegye közigi bizottsága folyó évi január hó 13 án kelt 145. számú rendeletével a kölesdi állandó **gyermek menház építését** — mely föld és kőműves, ács, bádógos, asztalos, lakatos, karpitos, vas és üveges munkálatból áll — 6520 korona 9 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivitelének biztosítása céljából az **1909. évi február hó 25-ik napjának d. u. 3 órájára** Kölesd község-házánál tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni öhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, lepecsételt sertetlen borítékban (»Ajánlat a kölesdi állandó gyermek menház építési munkálataira« című felirattal ellátva) zárt ajánlataikat a kitűzött nap déli 12 órájáig a nevezett község jegyzői hivatalához annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vetetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5 százalékanak megfelelő bántópenz csatolandó.

Ajánlat tehető úgy az összes, mint az egyes munkálatokra külön-külön is.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek és ajánlati minta Kölesd község jegyzői hivatalában a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az előírányzati költségvetés másolata ivenkint 1 koronáért az említett hivatalnál megszerezhető.

Kelt Kölesden, 1909. évi február hó 2-án.

**Hesz Lajos** s. k.  
jegyző.

**Greifenstein György** s. k.  
bíró.

**varró- és műhímzőgépek**

a jelenkor legtekélyesebb gyártmányai.

**Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin** és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépért **10 évi kezességet vállalunk.**

**Kedvező fizetési feltételek!**

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

**Használt varrógépeket becserélünk!**

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez.

Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

**MÜLLER TESTVÉREK**

varrógép, kerékpár és gazdas. gépraktárban

**Szekszárd, Kaszinó-bazár.**

**Fiókküzetek: Dunaföldvár, Bonyhád.**

**Beszélőgépek**  
(grammophonok)

és hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is.